

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50. — Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 22 Μαρτίου 1930

Ἔτος 52ον. — Ἀριθ. 16

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Κι' εἶχε τὸν ἐγωισμόν νὰ πιστεύει ὅτι ὁ Σαὶν-Κλάρ ἦταν ὁ εὐτυχέστερος ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, ἐπειδὴ εἶχε πάρει μιὰ γυναῖκα σὰν κι' αὐτή.

Εἶχε τὴν ἀξίωση νὰ τῆς εἶναι ὁλότε-λα ἀφοσιωμένος. Κι' ὅταν ὁ Σαὶν Κλάρ ἔπαψε νὰ τῆς κάνει τίς ἐξαιρετικὰς ἐκείνες περιποιήσεις, ποὺ κάνουν στίς ἀρχὲς οἱ ἀρραβωνιασμένοι, ἀρχισαν οἱ θυμοί, οἱ γκρίνιες, τὰ δάκρυα, καὶ τοῦ κάκου ὁ Σαὶν-Κλάρ, ποὺ ὁ χαρακτήρας του ἦταν μαλακὸς καὶ τρυφερός, πολεμοῦσε νὰ τὴν καλοπιάνει καὶ νὰ τὴν ἡσυχάζει.

Ἀργότερα ἀπέκτησαν ἓνα χαριτωμένο κοριτσάκι, ποὺ ὁ Αὐγουστίνος τὸ λάτρευε μ' ὅλη του τὴν καρδιά. Τότε λοιπὸν ἔγινε κάτι παράξενο: Ἡ μητέρα ζήτησε τὴν ἀφοσίωση αὐτῆς, ποὺ αἰσθανόταν ὁ πατέρας πρὸς τὸ παιδί του! Τόσο τῆς εἶχαν χαλάσει τὸ χαρακτήρα τὰ παραπολλὰ χαϊδέματα, ποὺ ἔκαναν στὴ μοναχοκόρη ἀπὸ τὴ μικρὴ τῆς ἡλικία.

Σιγά-σιγά, ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπη ἀκίνησι, τὴν πλήξη καὶ τὴ δυσἀρέσκεια, ἡ ὑγεία τῆς ἀρχισε νὰ χαλᾷ κι' ἡ ὥραία καὶ δροσερὴ ἐκείνη γυναῖκα ἔγινε σιγά-σιγά χλωμὴ κι' ἀσθενικὴ καὶ θεωροῦσε τὸν ἑαυτό της τὸ πιὸ δυστυχισμένο πλάσμα τοῦ κόσμου.

Ἔτσι λοιπὸν, ὅλη ἡ διεύθυνση τοῦ σπιτιοῦ ἀπόμεινε στὰ χέρια τῶν ὑπηρετῶν. Ὁ Σαὶν Κλάρ πῆρε τὴ μικρὴ Εὐά, ποὺ ἡ κράση τῆς ἦταν πολὺ ἀδύνατη, καὶ τὴν πῆγε στὸ Βερμόν γιὰ ν' ἀλλάξει τὸν ἀέρα

της. Ἐκεῖ βρῆκε τὴν ἐξαδέλφη του, τὴ μὲς Ὁφηλία Σαὶν Κλάρ, καὶ τὴν παρακάλεσε νὰρθεῖ νὰ καθῆται μαζί του καὶ νὰ πάρει τὴ διεύθυνση τοῦ σπιτιοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ κυρία ποὺ γνωρίσαμε στὸ πλοῖο.

Ἡ μὲς Ὁφηλία Σαὶν Κλάρ ἦταν καμμιὰ σαρανταριά χρονῶν κι' εἶχε μεγαλὴ μόρφωση καὶ πολλὰς ἀρετὲς. Προπάν-

των ἦταν πρότυπο τάξης καὶ ἀκρίβειας κι' ἀληθινὸς σκλάβος τοῦ καθήκοντος. Ὅταν εἶχε τὴ γνώμη ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμει κάτι, θὰ τῷκανε μὲ κάθε θυσία, ἔστω κι' ἂν ἦταν νὰ πέσει μέσ' στὴ φωτιά. Ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ποὺ ἀγωνίζονται νύχτα μέρα γιὰ νὰ φθάσουν τὸ ἰδανικὸ τους, κι' ὅμως εἶναι πάντα δυσἀρεστημένοι, γιὰτὶ ἔχουν μεγάλες ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους.

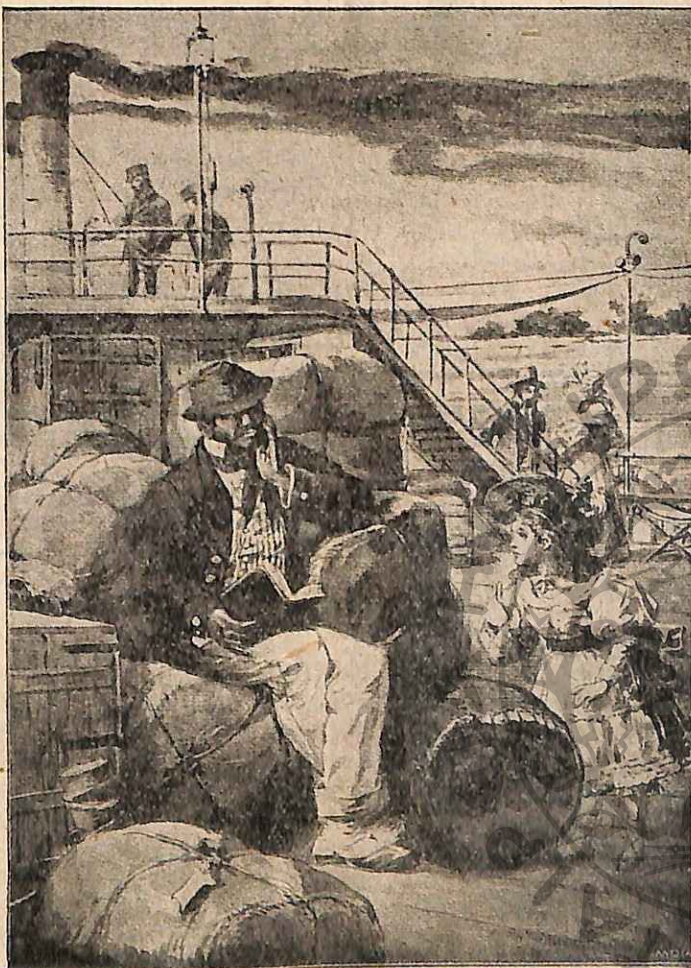
Πῶς μπορούσε ἓνας τέτοιος χαρακτήρας νὰ συμπαθεῖ τὸν Αὐγουστίνον Σαὶν Κλάρ, ποὺ δὲν ἦταν καθόλου πρακτικὸς, καθόλου θετικὸς, καὶ φαινόταν γελαστός καὶ ξένοιαστος, ὅ,τι κι' ἂν γινόταν τριγύρω του; Ἀπλούστατα, ἡ μὲς Ὁφηλία ἀγαποῦσε τὸν Αὐγουστίνον. Ὅταν ἦταν μικρός, αὐτὴ τὸν εἶχε μάθει νὰ διαβάξει, αὐτὴ τοῦρραβε τὰ ρούχα του, καὶ τὸν εἶχε πονέσει ἡ καρδιά της.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ Αὐγουστίνος δὲ δυσκολεύτηκε καθόλου νὰ τὴν πείσει ὅτι τὸ καθῆκον της ἦταν νὰρθεῖ στὴ Νέα Ὁρλεάνη νὰ φροντίσει γιὰ τὴν ἀνατροφή τῆς Εὐας καὶ νὰ κυβερνήσει τὸ νοικοκυριό του, ποὺ κινδύνευε νὰ καταστραφεῖ μὲ τίς ἀδιάνογες ἀδιαθεσίας τῆς γυναίκας του.

Ἡ μὲς Ὁφηλία συγκινήθηκε μὲ τὴ σκέψη ὅτι ἓνα σπῆτι εἶχε μείνει χωρὶς διεύθυνση. Ὑστερα συμπάθησε ἀμέσως τὴν Εὐά. Ἐκίνησε λοιπὸν καὶ πῆγε ἐκεῖ ποὺ τὴν καλοῦσε τὸ καθῆκον της.

Τὴ στιγμὴ αὐτῇ, τὴ βρίσκουμε μέσα στὴν καμπίνα τῆς τριγυρισμένη ἀπὸ πλήθος δέματα κι' ἀποσκευές.

— Τί τῷκαμες τ' ὀμπρέλλακι σου, παιδί μου; ρώτησε τὴν Εὐά σὰ νὰ τὴ ρωτοῦσε γιὰ τὸ σοβαρότερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Δὸς το μου ἐδῶ νὰ τὸ δέσω μαζί μὲ τὴν ὀμπρέλλα μου. Πῶς ἔκανες ὅταν ἦρθες μόνη σου μὲ τὸ

«— Πῶς σὲ λένε; τὴ ρώτησε ὁ Τόμ». (Σελ. 170, στ. γ'.)

μπαμπά σου στο Βερμόν; 'Απορώ πώς δεν τὰ χάσατε όλα!

— 'Η ἀλήθεια είναι ὅτι ἐχάσαμε πολλά πράγματα, θεία μου. 'Αλλά ὅταν φτάναμε σ' ἄλλη πόλη, ἀγοράζαμε ἄλλα.

— 'Ωραίο σύστημα κι' αὐτό! Τώρα, παιδί μου, τρέξε νὰ ἰδεῖς ποῦ εἶναι ὁ μπαμπάς σου.

— Τὸν εἶδα στὴ σάλα, ἔτρωγε ἕνα πορτοκάλι.

— Φαίνεται, δὲν πῆρε εἰδηση πὼς πλησιάζουμε στὸ λιμάνι. Τρέξε νὰ τοῦ τὸ πεις.

— 'Ο μπαμπάς δὲ βιάζεται ποτέ, ἀποκρίθηκε ἡ Εὐα. 'Αλλωστε δὲν φθάσαμε ἀκόμα. Γιὰ κοίταξε, θεία, ἐκεῖ εἶναι τὸ σπίτι μας, στὴν ἄκρη ἐκείνου τοῦ δρόμου.

— Καλά, καλά, ὥραίο εἶναι τὸ σπίτι, ἀλλά φτάσαμε πιά. Ποῦ εἶναι ὁ μπαμπάς σου;

Τὴν ἴδια στιγμή ἄρχισε τὸ πανδαμόνιο ἐκεῖνο ποὺ γίνεται σὰ πλοῖα, ὅταν πιάνουν σ' ἕνα λιμάνι. Γκαρσόνια ξενοδοχείων, ποὺ πέρνουν ἀποσκευές, μητέρες ποὺ φωνάζουν τὰ παιδιά τους, σπρωξίματα καὶ φωνές.

Ἡ μὴς 'Οφηλία κάθισε ἀποφασιστικά πάνω σ' ἕνα δέμα, μάζεψε τριγύρω της ὅλες τὶς ἀποσκευές, σὰ σὲ παράταξη μάχης, κι' ἀνοίξε τόσα τὰ μάτια της γιὰ νὰ μὴ χάσει τίποτα μέσα στὴ φασαρία.

Τέλος φάνηκε ὁ Σαὶν Κλάρ καὶ τὴν πλησίασε γελώντας:

— Λοιπόν, ἐξαδέλφη! Εἰς' ἔτοιμη;

— Μισὴ ὥρα τώρα σὲ περιμένω. 'Αρχίζα νὰ στενοχωριέμαι.

— Τὸ ἀμάξι περιμένει, ἀπάντησε ὁ Σαὶν Κλάρ χωρὶς νὰ δώσει προσοχὴ στὶς διαμαρτυρίες τῆς ἐξαδέλφης του. Τώρα λιγότεφε κάπως τὸ πλήθος, μπορούμε νὰ βγοῦμε χωρὶς νὰ μᾶς τσακίσουν κανένα χέρι. Δόσε τὰ πράγματά σου σ' αὐτὸ τὸ παιδί. Θὰ τὰ πᾶει μὲ προσοχὴ σὰ νὰ ἦταν αὐγά.

Ἡ μὴς 'Οφηλία εἶδε μὲ ἀπελπισία νὰ τῆς πέρνουν ὅλους τοὺς θησαυροὺς της, καὶ μόνο ὅταν βρῆκε ὅλα τὰ πράγματα ταχτοποιημένα στὴν ἄμαξα, μπόρεσε νὰ ἡσυχάσει.

— Ποῦ εἶναι ὁ Τόμ; ρώτησε ἡ Εὐα.

— Στὸν ἄμαξά, κόρη μου. Θὰ τὸν δώσω στὴ μαμμά σου γιὰ δῶρο, νᾶχει ἕναν ἄμαξά τῆς προκοπῆς, γιατί αὐτὸς ἐκεῖ εἶναι ὡστός μεθυστικός.

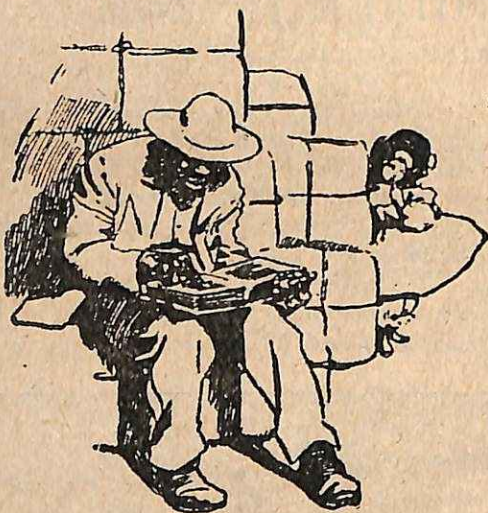
— 'Α, ὁ Τόμ θὰ γίνεῖ θαυμάσιος ἄμαξάς, εἶπε ἡ Εὐα. Δὲ μεθαίε ποτέ του.

Ἡ ἄμαξα σταμάτησε μπροστὰ σὲ μιὰ παλιὰ κατοικία, χτισμένη σ' ἕνα ρυθμὸ μισο-ισπανικὸ, μισο-γαλλικὸ, σὰν αὐτὲς ποὺ ὑπάρχουν, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὴ Νέα 'Ορλεάνη. Μπρὸς τὸ σπίτι ἦσαν ἕνας κήπος μὲ γαρύφαλα, μὲ γασεμιά, μὲ γεράνια κι' ἄλλες. Ἡ Εὐα ἦταν τόσο εὐχαριστημένη ποὺ ἔφτασε στὸ σπίτι της, ὥστε πῆδησε πρώτη ἀπ' τὴν ἄμαξα σὰν πουλάκι ποὺ πετιέται ἀπ' τὸ κλουβί.

— Δὲν εἶναι ὥραϊο τὸ σπίτι μου, τὸ γλυκό μου σπίτι; ρώτησε τὴ μὴς 'Οφηλία. 'Ωραίο σπίτι, εἶπε ἐκεῖνη, ἀλλὰ ἡ ὄψη του εἶναι λιγάκι παλαιή.

Ὁ Τόμ κατέβηκε ἀπὸ τὴ θέση του κοντὰ στὸν ἄμαξά καὶ κοίταξε γύρω του γεμάτος εὐχαρίστηση. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι οἱ μαῦροι κατὰγονται ἀπὸ τὶς πιὸ πλούσιες καὶ πιὸ λαμπρὲς χῶρες τοῦ κόσμου, γι' αὐτὸ καὶ διατηροῦν μέσα τους μιὰ λατρεία πρὸς κάθε τι ποὺ εἶναι λαμπρὸ κι' ὁμορφο. Τὸ πάθος τους αὐτὸ φαίνεται ἀστείον στοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς ποὺ εἶναι κάπως ψυχρότεροι. Ὁ Σαὶν Κλάρ πρόσεξε τὸ θαυμασμὸ ποὺ ἔδειχνε ἡ στάση τοῦ Τόμ.

— Τόμ, παιδί μου, εἰς' εὐχαριστημένους, τὸν ρώτησε φαιδρά.

«Δὲν εἶχε μείνει γωνιά τοῦ πλοίου ποὺ νὰ μὴν εἶχε τρυπώσει τὸ χαριτωμένο της μουτράκι μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιά...»
(Σελ. 170, στ. β').

— Ναί, ναί, μάσσα, ἔλ' αὐτὰ μ' ἀρέσουν πολὺ!

Πλήθος ἀπὸ ὑπηρέτες κάθε ἡλικίας καὶ κάθε λογῆς, ἄντρες, γυναῖκες, καὶ παιδιά ἔτρεξαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς γιὰ νὰ ὑποδεχτοῦν τὸν κύριό τους. 'Ανάμεσα σ' αὐτοὺς ξεχώριζε ἕνας νεαρὸς μαῦρος, ντυμένος μὲ τὴν τελευταία μόδα, ποὺ κουνόυσε μὲ χάρη ἕνα μυρωδάτο μαντήλι καὶ πολεμοῦσε νὰ παραμερίσει τὸ πλήθος τῶν σκλάβων πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς βεράντας.

— Πίσω ὅλοι σας! φώναζε προσταχτικά. Δὲν καταλαβαίνετε πὼς θὰ ἐνοχληθεῖ ὁ ἀφέντης ἅμα μαζευτεῖτε ὅλοι τριγύρω του;

Ὅλοι τότε μέριασαν μὲ σεβασμὸ κι' ἔτσι ὁ κ. Σαὶν Κλάρ, ὅταν κατέβηκε ἀπὸ τ' ἄμαξί του, δὲν βρῆκε παρὰ μόνο τὸν ἴδιο τὸν κύριο 'Αδόλφο, τὸν κομψὸ μαῦρο ὑπηρέτη, ποὺ μὴ τὴ μεταξωτὴ του μπλούζα, τὸ μπλέ του πανταλόνι καὶ τὴ χρυσή του κεδένα, ὑποκλίθηκε βαθὰ καὶ τοῦ εὐχάρησε τὸ καλὸς ὥρισε.

— 'Α, σὺ 'σαι, 'Αδόλφε; 'Ελα, παιδί

μου, φρόντισε γιὰ τὰ πράγματα. Θὰ γυρίσω σ' ἕνα λεπτό.

Καὶ ὁδήγησε τὴν μὴς 'Οφηλία σ' ἕνα μεγάλο σαλόνι, ποὺ ἔβγαζε στὴ βεράντα.

Στὸ μεταξύ, ἡ Εὐα ἔτρεξε, ἐλαφρὴ καὶ ζωηρὰ, μέσα στὸ δωμάτιο, ὅπου ἦταν ἡ μητέρα της. 'Επεσε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴ φιλοῦσε τρυφερά.

— Φτάνει, παιδί μου, θὰ μὲ πιάσει κεφαλόπονος, εἶπε ἡ μητέρα, ἀφοῦ φίλησε κι' αὐτὴ τὸ καριτσάκι της.

Ὁ Σαὶν Κλάρ μπῆκε, φίλησε τὴ γυναικία του καὶ τῆς ὅσστησε τὴν ἐξαδέλφη του. 'Απέξω στὴν πόρτα περιμέναν ἕνα σωρὸ μαῦροι. 'Ανάμεσά τους μιὰ σκλάβθα περίμενε μὲ ἀνυπομονησία.

— 'Α, νὰ ἡ Μάμμου! φώναξε ἡ Εὐα.

'Ετρεξε κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τῆς σκλάβθας καὶ τὴ φίλησε πολλές φορές. Ἡ σκλάβθα δὲν παραπονέθηκε πὼς θὰ τὴν ἔπιανε κεφαλόπονος ἀπὸ τὰ πολλὰ φιλιὰ. 'Εσφίξε τὸ κοριτσάκι στὴν ἀγκαλιά της, γελώντας καὶ κλαίγοντας μαζί.

— 'Α, νᾶχε χάσει τὰ λογικά της. 'Υστερα ἡ Εὐα τὴν ἄφησε, ἔτρεξε στοὺς ἄλλους, μοιράζοντας φιλιὰ καὶ χειραφίες, ὡς ποὺ ἡ μὴς 'Οφηλία παραγενεὺθηκε καὶ εἶπε: — Μὰ ἔτσι κάνουν τὰ παιδιά ἐδῶ πέρα; Πὼς μποροῦν...

— Τί πράγμα; ρώτησε ὁ Σαὶν Κλάρ.

— Δὲν ξέρω... δὲν τοὺς ἀντιπαθῶ τοὺς μαῦρους, ἀλλὰ πάλι καὶ νὰ τοὺς φιλῶ...

— Δὲ μπορεῖς νὰ φιλήσεις μαῦρο, ἔ;

— 'Α, πᾶ, πᾶ! Πὼς μπορεῖ ἡ Εὐα!

Ὁ Σαὶν Κλάρ χαμογέλασε καὶ βγήκε στὸ ἄλλο δωμάτιο.

— 'Ελάτε, φίλοι μου, εἶπε. Μάμμου, Τζέννου, Πόλλυ, Σόκυ! Εἰς' εὐχαριστημένοι ποὺ ξαναβλέπετε τὸν ἀφέντη σας; Προσέξτε τὰ μωρά σας! εἶπε ὕστερα, σκοντάφτοντας, καθὼς χαιρετοῦσε τοὺς μαῦρους, σ' ἕν' ἀραπάκι ποὺ περπατοῦσε μὲ τὰ τέσσερα στὸ πάτωμα.

'Υστερα τοὺς μοίρασε μερικὲς γαζέτες κι' οἱ σκλάβοι ξεφώνιζαν ἀπ' τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τους.

— Τώρα πηγαίνετε, σὰν καλὰ παιδιά ποὺ εἰστε, εἶπε.

Σ' ἕνα λεπτό ἔφυγαν ὅλοι. Ἡ Εὐα πῆγε ἀπὸ πίσω τους, κρατώντας ἕνα μεγάλο σακκούλι, ποὺ τῆς γεμίσει στὸ ταξίδι μὲ μῆλα, μὲ καρύδια, μὲ καρAMEΛΕΣ, μὲ κορδελάκια κι' ἄλλα μικροπράγματα κάθε λογῆς.

Καθὼς γύρισε, ὁ Σαὶν Κλάρ εἶδε τὸν Τόμ ποὺ στεκόταν μόνος καὶ φοβισμένος σὲ μιὰν ἄκρη, ἐνῶ ὁ 'Αδόλφος εἶχε βάλεῖ κάτω ματογυῶλια καὶ κοίταζε ἐξεταστικά τὸν νεοφερμένο, σὰν τέλειος δανδῆς.

— Τί τρόπος εἶν' αὐτός; φώναξε ὁ Σαὶν Κλάρ. 'Ετσι κοιτάζουν τοὺς νέους συναδέλφους;

Καὶ τοῦ πῆρε γελώντας τὰ γυαλιά ἀπὸ τὰ χέρια.

— Τώρα θὰ παρουσιάσω τὸν Τόμ στὴν κυρία του, κι' ὕστερα θὰ πάτε μαζί στὸ μαγειρεῖο καὶ νὰ μοῦ κάμειτε τὴ χάρη νὰ τοῦ φερθεῖς μ' εὐγένεια. 'Ελα, Τόμ.

Ὁ Τόμ μπῆκε στὴν ἄμαξα. Κοίταξε σιωπηλὰ τοὺς καθρέφτες, τὶς βελουδένιες κουρτίνες, τ' ἀγάλματα καὶ τὰ πλούσια χαλιά, ὅπου δὲν τολμοῦσε νὰ πατήσῃ τὰ μαῦρα του ποδάρια.

— 'Ιδές, Μαρία, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ, σοῦφερα ἕνα νέον ἄμαξά. Δὲν πίνει ποτέ του καὶ θὰ ὁδηγεῖ τ' ἄμαξί σου ἡσυχα-ἡσυχα καὶ μαλακά. Δὲ θὰ λές ὅτι δὲ σὲ θυμάμαι, ὅταν φεύγω σὲ ταξίδι.

Ἡ Μαρία ἀνοίξε τὰ μάτια καὶ κοίξε τὸν Τόμ.

— Σίγουρα θὰ μεθαίε κι' αὐτός, εἶπε.

— 'Οχι, ἔχει πιστοποιητικὸ ὅτι δὲν πίνει!

— Θὰ τὸ ἰδοῦμε. 'Απ' ὅσα ἔχω ἰδεῖ, δὲν τὸ πιστεύω.

— 'Αδόλφε, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ, πάρε τὸν Τόμ καὶ στείλε τὴ Μάμμου νὰ ὁδηγήσῃ τὴ μὴς 'Οφηλία στὴν ἄμαξά της ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'

Ἡ νέα κυρία τοῦ Τόμ κι' οἱ ιδέες της

— Χρυσὴ ἐποχὴ ἀρχίζει γιὰ σένα, Μαρία, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὥρα ποὺ προγευμάτιζαν. Ἡ ξαδέλφη μας εἶναι δραστήρια κι' ἐξυπνη καὶ θὰ σὲ ἀπαλλάξῃ ἀπ' ὅλη τὴ σκοτούρα τοῦ νοικοκυριοῦ, ὥστε νὰ βρῆς καὶ σὺ λίγον καιρὸ νὰ ξεκουραστῇς πιά καὶ νὰ ἡσυχάσεις.

— Μακάρι νὰ τὰ ἀναλάβει ὅλα, ἀπάντησε ἡ Μαρία. Θὰ ἰδεῖ σὲ λίγο ὅτι ἐδῶ οἱ κυρίες εἶναι ἀληθινὲς σκλάβες.

— Αὐτὸ μόνο; Θὰ ἰδεῖ κι' ἄλλα πολλὰ.

— Λένε πὼς πέρνουν σκλάβους γιὰ νὰ βρῖσκουν κάποια ἀνάπαυση. 'Εγὼ λοιπὸν σοῦ λέω ὅτι ἅμα τοὺς διώχναμε ὅλους, θὰ βρῖσκαμε τὴν ἡσυχία μας.

Ὁ Σαὶν Κλάρ δὲ μίλησε. Ἡ Εὐα γελιγὴ ὅμως κοίταξε μὲ τὰ μεγάλα της μάτια τὴ μαμμά της καὶ ρώτησε:

— Τότε, γιατί δὲν τοὺς διώχνουμε, μαμμά;

— Οὔτε καὶ γὼ δὲν ξέρω. 'Εγὼ μιὰ φορά, ἀπ' αὐτοὺς ἔχω χάσει τὴν ὑγεία μου. Οἱ δικοί μας σκλάβοι εἶναι χειρότεροι ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους.

— 'Ολα ἄσχημα τὰ βλέπεις σήμερα, Μαρία, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ. Τί θάκανες χωρὶς τὴ Μάμμου, ποὺ εἶναι τὸ πιὸ ἀφωτισμένο πλάσμα τοῦ κόσμου;

— Ἡ Μάμμου εἶναι ἡ καλύτερη ἀπ' ὅλους. 'Ὅστος εἶναι ἐγωίστρια, φοδερὰ ἐγωίστρια ὅπως ὅλοι τῆς ράτσας της.

— 'Α, ὁ ἐγωισμὸς εἶναι σπουδαῖο ἐλάττωμα, εἶπε μὲ προσποιητὴ σοβαρότητα ὁ Σαὶν-Κλάρ.

— Μὰ δὲν εἶναι ἐγωισμὸς νὰ κοιμᾶσαι σὰν τὸ ξῶο ἐλὴ τὴ νύχτα, ἐνῶ ἐγὼ τὴ χρειάζομαι κάθε στιγμή; Χαλῶ τὸν χρόνο γιὰ νὰ ξυπνήσει.

— Δὲν ξαγρυπνᾷ τώρα τελευταῖα στὸ πλάι σου, μαμμά; ρώτησε ἡ Εὐα γελιγὴ.

— Πὼς τὸ ξέρεις; Μήπως ἔκαμε παράπονα;

— 'Οχι, ἀλλὰ μοῦ διηγῆθηκε πόσο ὑπόφερες αὐτὸν τὸν τελευταῖο καιρὸ.

— Γιατί δὲν βάζεις καὶ τὴ Ζάννα καὶ τὴ Ρόζα νὰ τὴν ἀντικατασταίνουν κάπου-κάπου, γιὰ νὰ ξεκουράζεται κι' αὐτὴ λιγάκι; εἶπε ὁ Σαὶν-Κλάρ.

— Μὰ τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές! εἶπε ζωηρὰ ἡ κυρία Σαὶν-Κλάρ. Καθὼς εἶμαι νευρική, τέτοιες ἀλλαγές θὰ μὲ σκότωναν. Μπορῶ νᾶχω διπλὰ μου κάθε τόσο καὶ νέα πρίσωπα; 'Αν εἶχε κάποια ἀφοσίωση ἡ Μάμμου, θὰ ξυπνοῦσε

πιὸ εὐκολα. 'Εχω ἀκούσει πὼς ἄλλοι ἄνθρωποι ἔτυχε νᾶχουν ἀφοσιωμένους ὑπηρέτες. Μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα τέτοια τύχη.

Ἡ μὴς 'Οφηλία εἶχε ἀκούσει αὐτὴ τὴ συζήτηση χωρὶς νὰ πεῖ λέξη. 'Αλλὰ φαινόταν πὼς εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ μάθει καλὰ ποῦ βρισκόταν, πρὶν ἐπιχειρήσει νὰ δώσῃ τὴ γνώμη της.

— 'Εχει κάποια ἀγαθότητα ἡ Μάμμου, ἐξακολούθησε ἡ Μαρία, ἀλλὰ, καθὼς εἶπα, εἶναι πολὺ ἐγωίστρια. 'Αλλο δὲ συλλογίζεται παρὰ τὸν ἄντρα της καὶ μοῦ πέρνει τ' αὐτιά ἀπὸ τὸ πρῶτο ὡς τὸ βράδυ. Ὁ πατέρας μου τὸν ἔχει κρατήσῃ μαζί του, ἀπὸ τότε ποὺ παντρευτήκαμε. (Ἀκολουθεῖ)

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΣ'.

«Περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγώντας τα νὰ κλαῖς!» λέει τὸ τραγούδι. 'Ετσι κι' ὁ κακόμοιρος ὁ 'Οσκάρο: ἐνῶ ἔκανε τὰ παιχνίδια του στὸ Ἱπποδρόμιο, μαζί μὲ τὰλλα ζῶα, ποὺ ἦσαν πιά οἱ σύντροφοί του κι' οἱ συνάδελφοι, — ἐκεῖ κατάντησε ὁ βασιλιάς! — συλλογιζόταν τὸ Ἱπποδρόμιο τοῦ κ. Μαϊμουδιάν στὸ βασίλειό του. Τί διαφορά! Τότε πῆγαινε σὰ βασιλιάς, μὲ τὸ στέμμα, μὲ

τὴν οἰκογένειά του, μὲ τὴν ἀκολουθία του. Οἱ ὑπῆκοοί του τοῦ ἔκαναν μιὰ θεομὴ ὑποδοχή. Φώναζαν: «Νὰ ζήσῃ ὁ βασιλιάς μας. Ζήτωωω!... Κι' ὅταν ἔμπαινε τὸν ἀνευφημοῦσαν, κι' ὅταν ἔφευγε...

Τώρα; 'Αλίμονο! 'Εμπαινε ἀπ' τὴν πίσω πόρτα, σὰ δοῦλος. 'Εκανε αὐτὸς τὰ παιχνίδια, ποὺ τότε τᾶκαναν οἱ μαϊμούδες καὶ τὰλλα ζῶα, γιὰ νὰ τὸν διασκεδάσουν. Πηδοῦσε μέσα ἀπὸ τὸ στεφάνι, ἢ στεκόταν νὰ κάνουν γυμναστική πάνω στοὺς χαυλιόδοντές του, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ ὁ κόσμος!... Ποιὸς; 'Ενας 'Οσκάρο Θ', ἕνας βασιλιάς τῆς 'Ερήμου...

'Αμ' ἡ Γεοργοῦδη του; τί νᾶκανε τώρα ἡ καιμένη, ποὺ ἔμεινε κει-κᾶτω μονάχη; 'Αμ' ὁ 'Αλφόνσος, ὁ διάδοχος; Ποιὸς ξέρει σὲ τί Ἱπποδρόμιο ἔκανε τώρα κι' αὐτὸς τὸν «ἀράτη» καθὼς τὸν εἶχε μαυρίσει ὁ παλιο-Μαϊμουδιάν...

Αὐτὰ θυμόταν, αὐτὰ συλλογιζόταν ὁ δυστυχισμένος 'Οσκάρο, κι' οὔτε ἔτρωγε, οὔτε κοιμόταν ἀπ' τὴ λύπη του. Κι' οἱ χαυλιόδοντές του; τί ἔγιναν;...

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ένα διάστημα επικρατούσε σωστή αναρχία στην τάξη μας. Η νέα διευθύντρια, που θά μάς έδιδασκε γεωμετρία και αριθμητική, άργουσε νάρθη. Έμεναν λοιπόν πολλές ώρες κενές. Και θορυβούσαμε όσο πιότερο μπορούσαμε. Είχαμε την ιδέα πως ή καινούρια διευθύντρια θάταν αυστηρή και δέ θά μάς άφηνε ούτε νάνασάνουμε. Έπρεπε νάπολύσουμε τις ώρες της λευτεριάς και νάποζημιώσουμε προκαταβολικά γιά τή μέλλουσα... δουλεία. Καί... χαλούσαμε τόν κόσμο πρὸς μεγάλη απειπίσσία της κυρίας Εύρυδικης, που μάς έκανε γεωγραφία.

Ήταν μιὰ ψηλή γεροντοκόρη, αδύνατη και... καθαρευουσιάνά. Κάθε στιγμή ξεπρόβαλε από τὸ Διευθυντήριο γιά νὰ μάς κατανοβολήση με τις εκπλήξεις της:

— Έάν δὲν ήσυχάσετε, έάν δὲν παύσετε νά θορυβήτε, θά σάς αποβάλω έλας διά παντός. Τοιαύτην έχω έντολήν! Αὐτὸ τὸ «τοιαύτην έχω έντολήν» εἶχε γίνει ή αγαπημένη της φράση και μάς τὸ ξεφούρνιζε στὸ τέλος κάθε φέρας, ακόμα και κεί που δέ στεκόταν. Και τὸ εἶχαμε συνηθίσει τόσο πολὺ, ὥστε δέ μπορούσαμε νά θυμηθοῦμε κυρία Εύρυδική, χωρίς τή γνωστή της φράση. Μὰ μέρα μάλιστα, κάποια, άφηρημένη, της φώναζε μέσα στήν τάξη:

— Κυρία Εύρυδική! Τοιαύτην έχω έντολήν!...

Τὴν ίδια ὥρα οἱ τιμορίες έπεσαν βροχή και στήν άφηρημένη που άσέβησε, και σ' έλες τις άλλες που δέ μπόρεσαν νά κρατήσουν τὰ γέλια.

Επιτέλους έφθασε και ή διευθύντρια. Τὴν φανταζόμαστε ξερακιανή, κίτρινη, βλοσυρή, κι' έτοιμαζόμαστε νά τὴν υποδεχτοῦμε έχθρικώτατα. Μὰ ήρθε μιὰ νέα 26-28 χρονών, κοντούλα, ραχητική—χωρίς νάναυ καμπούρα, — μακροπρόσωπη και τόσο γλυκειά... Εἶχε κάτι μάτια μεγάλα μὰ σκοτεινά, θλιμένα. Μπροστά σ' αὐτὸ τὸ γλυκὸ και συμπαιθητικὸ πρόσωπο, έβη μας ή έχθρότης έπεσε. Έπειτα ήταν τόσο καλή ή κυρία Οὐρανία! Η καλοσύνη της μάς έπιβλήθηκε εὐθὺς από τὸ πρῶτο μάθημα, που θά γινόταν και ή γνωριμία μας.

— Δὲν εἶμαι ή αυστηρή διευθύντρια, που περιμένετε, κορίτσια! Εἶμαι ή μεγάλη σας φίλη, που θέλει νά σάς διδάξη και νά σάς συμβουλέψη, αλλά—πριν απ' όλα—έχει τή διάθεση νά σάς αγαπήση. Κι' από σάς θέλω τρία πράγματα: Νά μελετάτε, νά σέβεστε τούς καθηγητάς σας και... νά μ' αγαπάτε λιγάκι. Καταλαβαίνετε πως μπορεί νά γίνει αὐτό;

— Μάλιστα! μάλιστα! ακούστηκε απ' έβη τὴν τάξη.

Χαμογέλασε ευχαριστημένη, έρριξε μιὰ ματιά γύρω και σταμάτησε σὲ μένα; Διάβασε τάχα τὸν ένθουσιασμό, τὸ θαυμασμό που έπρόδιναν τὰ μάτια μου, τὸ χαρούμενο γέλιο μου; Ή της εἶχε κάμει έντύπωση ή μικρή ήλικία μου αναλόγως με τις άλλες; Δὲν ξέρω.

Μὲ ρώτησε τ' ὄνομά μου, μ' έβγαλε στὸ μάθημα και φάνηκε πολὺ ευχαριστημένη μαζί μου. Από τότε, εἶνα ή ευνοούμενή της. Γιά κάθε ζήτημα, που ένδιέφερε τὴν τάξη μας, με φώναζε νά της δώσω πληροφορίες. Στις έκδρομὲς πάντα κοντά της με εἶχε και συχνά μ' έπερνε στὸ σπίτι της.

Ακόμα και στὸ τέλος τοῦ χρόνου, με πήρε νά της γράφω τὰ ένδεικτικά. Της άρεσε τὸ γράψιμό μου, έλεγε. Τὸ πίστεψα τότε. Μὰ τώρα θυμοῦμαι, πως άλλες έγραφαν καλλιγραφικά, πολὺ πὺ καλά από μένα. Καί σήμερα καταλαβαίνω πως ήταν ένας τρόπος νά μου έκδηλώση τή μυστική της συμπάθεια και τὴν έμπιστοσύνη που εἶχε σὲ μένα.

Και μάς έφυγε... Εἶχε προαχθεῖ στὸ Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης. Όταν τὴν άποχαιρέτισα, δὲν έκλαψα. Τὴν άγκάλιασα σφιχτά και τὴν παρακάλεσα δειλά, δειλά νά μὴ με ξεχάση. Αὐδ βδομάδες ύστερα, διάβαζα στις έφημερίδες τὸ φριχτὸ θάνατό της, πάνω στις γραμμὲς τοῦ τράμ. Έκλαψα τότε άπεγνωσμένα. Πόνεσα πολὺ γιά τὸ θάνατό της και γιά δ,τι πικρὸ μάντευα στή ζωή της. Θυμήθηκα τὰ πονεμένα μάτια της, τὸ λυπημένο χαμόγελο...

Καίμενη κυρία Οὐρανία! Σήμερα, φυλλομετρώντας μιὰ Διάπλασι παλιά, εἶδα τ' ὄνομά σου, έμαθα τὸ ψευδώνυμό σου: «Πικραμένη Καρδούλα»... Σὲ ξαναφέρνω μπροστά μου, ισχνή, κοντούλα, κατάλευκη μέσα στὸ μαῦρο σου φόρεμα, χαμένη στὸ μεγάλο πλατύγυρο καπέλο. Έκλαψα όταν έμαθα τότε τὸν τραγικὸ σου θάνατο. Ήμουνά άνήξερη παιδούλα και δὲν ένιωθα τή ζωή. Μὰ σήμερα κλαίω γιά σένα, φτωχή, πικραμένη καρδούλα, γιατί ξέρω τις χαρές που στερήθηκες, τὰ φάρμακα που γεύτηκες. Ήταν τόσο πολλά, που δὲν έπερίμενες τὸ λυτρωμό... τὸν άποζήτησες!... Μάγαπούδες... Μάντεψες εὖ πως θάρχόταν μιὰ μέρα που θά σ' ένιωθα, κι' ας ήταν τόσο μακρινή...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΗΤΑ

85.

Έκείνος που θά χάση τή ντροπή—Τοῦ ανθρώπου φυλαχτό, σεμνὸ στολίδι—Και, αἰμίονό του, δὲν θά κοκκινίση,

Καμμιὰ ποτὲ δὲ θάχη προκοπή
Και πάντα σ' ὅλους άφορηθῇ θά δίδῃ
Νά τὸν περιφρονοῦν καθὼς τοῦ αξίζει.

Η ΜΑΡΟΥΛΙΤΣΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιὰ φορά κι' έναν καιρό ήταν μιὰ γυναίκα που δὲν εἶχε παιδιά, και κάθε μέρα παρακαλούσε τὸ Θεὸ νά της δώσῃ ένα παιδί. Ένα πρωί, καθὼς ήταν στὸ παράθυρο, λέει τοῦ Ἡλίου:

— Ἡλιε μου τρισήλιε μου και γυριστὴ τοῦ κόσμου, θερμοπαρακαλιόμυ σε ένα παιδάκι δός μου, και σάν γενῇ δέκα χρονῶ πάλι δικό σου νάναι.

Έτυχε νάναι άνοιχτή ή ὥρα και σὲ κάμποσο καιρὸ γέννησε ή γυναίκα ένα κοριτσάκι ὁμορφο σάν τᾶστρο της αὐγῆς, και τὸδγαλε Μαρουλίτσα. Η Μαρουλίτσα όσο μεγάλωνε, τόσο ὁμόρφαινε, και σάν εἶνε ὀχτῶ χρονῶ, τὴν έστειλε ή μάνα της στὸ σχολειό.

Πέρασαν κάνα δυὸ χρόνια, και μιὰ μέρα που ή Μαρουλίτσα έβγαине απ' τὸ σχολειό, βλέπει έναν ὁμορφο άντρα ντυμένο στὰ ὀλόχρυσα νά τὴ σταματᾶ και νά της λέει:

— Νά πῆς της μάνας σου νά κάνῃ αὐτὸ που μουταξε.

— Καλά, τοῦ λέει ή Μαρουλίτσα.

Και σὰ γύρισε στὸ σπίτι, λέει τῇ μάνας της:

— Μάνα, με βρῆκε σήμερα στὸ δρόμο ένας ξένος πουλάμπαν ὅλα του τὰ ρούχα. Και μουπε νά σοῦ πῶ νά μὴν ξεχάσης εκείνο που τοῦταξες.

Η μάνα ή κακομοίρα άρχισε νά κλαίῃ και νά δέρνεται. Λέει της Μαρουλίτσας:

— Σὰ τὸν ξαναδῆς αὐτὸ τὸν ξένο, νά τοῦ πῆς πως δέ με βρήκες σπίτι.

Τὸ ἄλλο πρωί ή Μαρουλίτσα, τὴν ὥρα πουδγαине απ' τὸ σχολειό, βλέπει πάλι τὸν ξένο. Τῆς λέει:

— Τὸπες της μάνας σου;

— Ἀχ, ὄχι, λέει ή Μαρουλίτσα. Δὲν τὴ βρῆκα στὸ σπίτι: έλειπε σὲ μιὰ γειτόνισσα.

— Καλά, της λέει ὁ ξένος. Τώρα που θά τὴ δῆς, νά της πῆς πως εἶμαι ὁ Ἡλιος και νά μου δώσῃ αὐτὸ που μου έταξε.

Πάει ή Μαρουλίτσα σπίτι της και λέει της μάνας της:

— Μάνα, με βρῆκε πάλι εκείνος ὁ ξένος και μουπε νά σοῦ πῶ πως εἶμαι ὁ Ἡλιος και νά τοῦ δώσῃς αὐτὸ που τοῦ έταξες.

Άρχισε πάλι ή μάνα της νά κλαίῃ. Τῆς λέει στὸ τέλος:

— Ἀμα τὸν ξαναδῆς, νά τοῦ πῆς πως ξεχάσες νά μου τὸ πῆς.

Τὸ ἄλλο πρωί ξαναβρίσκει ὁ Ἡλιος τή Μαρουλίτσα τὴν ὥρα που έβγαине απ' τὸ σχολειό.

— Τί σοῦ εἶπε ή μάνα σου; της λέει.

— Ἀχ, ξεχάσα νά της τὸ πῶ, τοῦ λέει.

ή Μαρουλίτσα, κατὰ τὴν ὁρμήνεια της μάννας της.

Τότε ὁ Ἡλιος άγρίεψε κι' εἶνε κόκκινος σάν τὴ φωτιά.

— Νά πῆς της μάνας σου, λέει της Μαρουλίτσας, πως αὐτὰ σὲ μένα δὲν περνοῦν, κι' αν δέ θέλει νά μου δώσῃ αὐτὸ που μουταξε με τὸ καλὸ, θά της τὸ πάρω με τὸ άγριο.

Πάει ή καίμενη ή Μαρουλίτσα σπίτι της τρέμοντας απ' τὴν τρομάρα της.

— Μάνα μου, της λέει, ὁ Ἡλιος μουπε νά σοῦ πῶς δὲν τοῦ περνᾶν αὐτὰ, κι' αν δὲν τοῦ δώσῃς εκείνο που τοῦ έταξες με τὸ καλὸ, θά σοῦ τὸ πάρῃ με τὸ άγριο.

Τί νά κάνῃ ή κακομοίρα ή μάνα; Κάθεται κι' έτοιμάζει τή Μαρουλίτσα, και της πλάθει κουλούρια με τὸ μέλι, με τὸ γάλα, με τὴ σιδηροκουτάλα, και τὴν πλένει και τὴ στολίζει. Και τὸ πρωί, σάν ξεκίνησε ή Μαρουλίτσα γιά τὸ σχολειό, ή μάνα της τὴ φίλησε, της έδωσε τὰ κουλούρια και της εἶπε:

— Σὰ δῆς τὸν Ἡλιο, νά τοῦ πῆς νά πάρῃ αὐτὸ που τοῦταξε.

Πῆγε ή Μαρουλίτσα στὸ σχολειό, και τὸ μεσημέρι βγαίνοντας τὸν άπάντησε.

— Τὸπες της μάνας σου; τὴ ρώτησε.

— Τὸπα, τοῦ λέει ή Μαρουλίτσα, και μουπε νά τὸ πάρῃς τὸ πρόμμα που σοῦ έταξε.

Τότε ὁ Ἡλιος έπιασε τή Μαρουλίτσα από τὸ χέρι και τὴν πήρε μαζί του και τὴν πῆγε σπίτι του, που βρισκόταν ψηλά στὰ σύννεφα. Και μπρὸς στὸ σπίτι ήταν ένα ὠραῖο περιδῶλι, κι' ὅλη τὴν ήμέρα ὁ Ἡλιος έλειπε κι' άφηνε τή Μαρουλίτσα μονάχη νά παίξῃ στὸ περιδῶλι, και τὸ βράδυ γύριζε πίσω στὸ σπίτι του.

Μὰ ή καίμενη ή Μαρουλίτσα, μ' ὅλο που εἶχε και τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα στὸ σπίτι τοῦ Ἡλίου, δὲν παρηγοριόταν που ήταν μακριὰ απ' τὴ μάνα της, κι' ὅλη τὴ μέρα καθόταν στὸ περιδῶλι κι' έκλαιγε πονετικά, κι' έκανε τὸ πρόσωπό της κομμάτια γιατί τραδοῦσε τὰ μάγουλά της με τὰ νύχια της κι' έλεγε ὅλη ὥρα:

— Νά μαρθοῦν οἱ λεμονιές, νά μαρθοῦν οἱ νεραντζιές, που δὲν πάω στή μάνα μου!

Κι' οἱ λεμονιές κι' οἱ νεραντζιές μαθαίνονταν, και τὸ περιδῶλι γινόταν ένα χάλι. Έρχόταν τὸ βράδυ ὁ Ἡλιος κι' έβλεπε τή Μαρουλίτσα με κομματιασμένα τὰ μάγουλά της.

— Ποιὸς σ' έκανε έτσι, Μαρουλίτσα μου; τὴ ρώταξε.

— Ὁ κόκορας, έλεγε εκείνη.

Πιάνει ὁ Ἡλιος και σφάζει τὸν κόκορα. Τὴν ἄλλη μέρα κατέθηκε πάλι ή Μαρουλίτσα στὸ περιδῶλι κι' άρχισε ξανά νά κλαίῃ και νά δέρνεται και νά κάνῃ τὰ μούτρα της κομμάτια, και νά

ξερριζώνῃ τὰ μαλλιά της. Κι' όσο έκλαιγε, έλεγε:

— Νά μαρθοῦν οἱ γιασεμιές, νά μαρθοῦν οἱ τριανταφυλλιές, που δὲν πάω στή μάνα μου!

Κι' οἱ γιασεμιές κι' οἱ τριανταφυλλιές μαθαίνονταν και τὸ περιδῶλι γινόταν ένα χάλι.

Έρχεται τὸ βράδυ ὁ Ἡλιος, βλέπει ξανά τή Μαρουλίτσα με κατακομματιασμένα μούτρα,

— Ποιὸς σ' έκανε πάλι έτσι, Μαρουλίτσα μου;

— Ἡ γάτα, λέει εκείνη, με τσαγγούνησε.

Πιάνει ὁ Ἡλιος και σκοτώνει τὴν κακομοίρα τὴ γάτα.

Τὸ ἄλλο πρωί κατέθηκε ξανά ή Μαρουλίτσα στὸ περιδῶλι, θυμήθηκε τὴ μάνα της κι' άρχισε πάλι νά τραβᾶ τὰ μάγουλά της και νά κλαίῃ λέγοντας:

— Νά μαρθοῦν οἱ ἀπιδιές, νά μαρθοῦν οἱ μηλιές, που δὲν πάω στή μάνα μου!

Και μαθαίνονταν οἱ άχλαδιές κι' οἱ μηλιές, και ξεράθηκε ὅλο τὸ περιδῶλι.

Έρχεται ὁ Ἡλιος τὸ βράδυ και βλέπει τή Μαρουλίτσα ὅλο αἵματα.

— Ποιὸς σ' έκαν' έτσι, Μαρουλίτσα μου; της λέει.

— Πέρασα από μιὰ τριανταφυλλιὰ και με ξεσχίσε με τὰγκάθια της, λέει ή Μαρουλίτσα.

Πιάνει ὁ Ἡλιος και κόβει ὅλες τις τριανταφυλλιές από τὸ περιδῶλι.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔμυς τὸ πρωί, προτοῦ νά φύγῃ, λέει με τὸ νοῦ του:

Δὲν πάω πρῶτα νά ἰδῶ τί κάνει ή Μαρουλίτσα στὸ περιδῶλι.

Κατεβαίνει λοιπὸν και κρύβεται πίσω από ένα δέντρο και βλέπει τή Μαρουλίτσα νά κλαίῃ και νά δέρνεται και νά τραβᾶ τὰ μάγουλά της.

Πάει τότε κοντά της και της λέει:

— Γιατί κλαῖς, Μαρουλίτσα μου; Μήπως στενοχωριέσαι ὀω-πέρα;

— Ὁχι, λέει ή Μαρουλίτσα.

— Μήπως δὲν τρῶς καλά; Μήπως θέλεις τίποτα;

— Ὁχι, λέει πάλι ή Μαρουλίτσα.

— Μήπως θέλεις νά πᾶς στή μάνα σου;

— Ναι, κύρ-Ἡλιε μου, στή μάνα μου θέλω νά πάω!

— Έ, άφου τὸ θέλεις τόσο πολὺ νά πᾶς στή μάνα σου, λέει ὁ Ἡλιος, ἐγὼ θά σὲ στείλω.

Τὴν πήρε λοιπὸν από τὸ χέρι και τὴν πῆγε στήν άκρη τοῦ περιδωλιοῦ, κι' εκεί άρχισε νά φωνάζῃ:

— Έλαφάκια, έλαφάκια και χρυσά μου κουδουνάκια!

Έρχεται από μακριὰ ένα έλαφάκι και στέκεται μπροστά στὸν Ἡλιο.

— Τί προστάξεις, άφέντη; τοῦ λέει.

— Τὴν πᾶς τή Μαρουλίτσα στή μάνα της;

— Τὴν πάω, λέει τὸ έλάφι.

— Και τί θά τρῶς; ρωτᾶ ὁ Ἡλιος.

— Θά τρώω τὸ κρέας της και θά πίνω τὸ αἷμα της.

— Οὐ, φύγε γρήγορ' απ' ἐδῶ! λέει ὁ Ἡλιος και ξαναφώναζε:

— Έλαφάκια, έλαφάκια και χρυσά μου κουδουνάκια!

Έρχεται ένα ἄλλο έλαφάκι.

— Τὴν πᾶς τή Μαρουλίτσα στή μάνα της;

— Τὴν πάω, λέει τὸ έλάφι.

— Και τί θά τρῶς;

— Θά τρώω τὸ κρέας της και θά πίνω τὸ αἷμα της.

— Οὐ, φύγε γρήγορα από δῶ, λέει ὁ Ἡλιος και ξαναφώναζε:

— Έλαφάκια, έλαφάκια και χρυσά μου κουδουνάκια!

Έρχεται και τρίτο έλαφάκι.

— Τί θές, άφέντη; λέει.

— Τὴν πᾶς τή Μαρουλίτσα στή μάνα της;

— Πως δὲν τὴν πάω.

— Και τί θά τρῶς;

— Δροσερὸ-δροσερὸ χορταράκι και καθαρό-καθαρό νεράκι.

— Έ, τότε πάρ' τηγε και φύγε, λέει ὁ Ἡλιος

Ανέθηκε λοιπὸν ή Μαρουλίτσα στή ράχη τοῦ έλαφοῦ και ξεκίνησαν.

Πήγαιναν, πήγαιναν και κατὰ τὸ μεσημέρι έφθασαν σ'ένα λειβάδι, που εἶχε στή μέση ένα μεγάλο πηγάδι και δίπλα του ένα ψηλὸ δέντρο.

Δὲν άγεδαίνεις λιγούλακι πάνω στὸ δέντρο, λέει τὸ έλαφάκι της Μαρουλίτσας, γιά νά πάω νά βοσκήσω λίγη ὥρα στὸ χορτάρι, γιά νάχο πόζια νά σὲ πάω ὡς τὸ σπίτι σου; Μὰ νά μὴ με φωνάξῃς παρὰ μόνο σάν εἶναι μεγάλη ανάγκη, γιατί ἄλλοιως δέ θάμυ χορτασμένο και δέ θά μπορέσω νά τὸν βγάλω τὸ δρόμο.

— Καλά, λέει ή Μαρουλίτσα.

Ανέθηκε λοιπὸν στὸ δέντρο και τὸ έλαφάκι πήγε νά βοσκήση.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΓΕΡΟΣ ΒΙΟΛΙΣΤΗΣ

Σκυμμένος στὸ παλιὸ του τὸ βιολί, τὴ δοξαριὰ τρεμάμενος τραβᾷ, και μέσ' απ' τις χορδὲς ὀργά περνάει ή περασμένη του ζωὴ ὅλη...

Μόλις γροικιοῦνται οἱ ήχοι. Σιωπηλοὶ θάλεγε μιὰς ψυχούλας που πονάει λυγμοί... Κι' ὁ γέροντας άργοκουνάει θλιμμένος τὴ λευκὴ του κεφαλή.

Και τὸ δοξάρι πόνους, πίκρες, τότε πνιχτά, σιγά, μ' ανατριχίλες λέει... Σαραστικὰ πότε γελάει, και πότε

βουβά, συγκρατημένα, σιγοκλαίει... Τοῦ γέροντα οἱ σκοποὶ του οἱ πονεμένοι μοιάζουν τραγοῦδι κύκνου που πεθαίνει.

ΑἶΔΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ

«Κάθε φορά που πεθαίνει ένα παιδάκι, "Αγγελος Κυρίου κατεβαίνει στη γη, πέρνει στην αγκαλιά του το μικρό πλασματάκι, απλώνει τις μεγάλες φτερούγες του και πετά σ' όλα τα μέρη που το παιδάκι τ' αγαπούσε. Μαζεύει ένα μπουκέτο λουλούδια και τα φέρνει στον ουρανό, για να λάμψουν και να μοσκοβολήσουν περισσότερο παρά στη γη. "Ο καλός Θεός τα σφίγγει όλα στην καρδιά του, μα εκείνο που του άρεσει πιο πολύ, το φιλεί κι' αυτό πέρνει φωνή κι' αρχίζει να τραγουδεί μαζί με τις άλλες μελωδίες, που άνηχούν στην έπουράνια εὐδαιμονία».

Αὐτὰ ἔλεγε ἕνας "Αγγελος, καθὼς πῆ- γαινε στὸν οὐρανὸ ἓνα παιδάκι, ποὺ μό- λης εἶχε πεθάνει. Τὸ παιδάκι τὰκουγε σὰ νὰ δνειρευόταν.

Πέρασαν ἀπὸ μέρη, ὅπου τὸ παιδάκι συνήθιζε νὰ παίζει κι' ἔφτασαν σ' ἓναν κήπο μὲ ὑπέροχα λουλούδια.

— Ποιὰ νὰ κάψουμε γιὰ νὰ τὰ πά- ρουμε στὸν οὐρανὸ; ρώτησε ὁ "Αγγελος.

Ἦταν μιὰ ψηλὴ τριαν- ταφυλλιά. Μὰ κάποιο πα- λιόπαιδο τῆς εἶχε κόψει τὴν κορφή της, ποὺ ἔγε- νε τώρα μὲ τὰ λουλούδια καὶ τὰ μπουμπούκια της, ξερὰ καὶ μαραμμένα.

— Τὴν κακομοίρα τὴν τριανταφυλλιά, εἶπε τὸ παι- δάκι. "Ἄς τὴν πάρουμε, γιὰ νὰ βγάλει λουλούδια στὸν οὐρανὸ.

Ἡ "Αγγελος πῆρε τὴν τριανταφυλλιά καὶ φίλησε τὸ παιδάκι γιὰ νὰ τὸ ἀν- ταμείψει γιὰ τὴν καλὴ του σκέψη. Τὸ μικρὸ μισάνοι- ξε τὰ ματάκια του καὶ χαμογέλασε. Μά- ζεψαν λουλούδια μὲ πλούσια χρώματα, μὲ ὠραῖα ἀρώματα. Διάλεξαν ὅμως καὶ φτωχολούλουδα ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς κι' ἀ- πὸ τὶς ἄκρες τοῦ δρόμου.

— Τώρα, ἔχουμε τὸ μπουκέτο μας; εἶπε τὸ παιδί.

— Ναι, ἀπάντησε ὁ "Αγγελος. "Ἄλλ' ἀκόμη δὲν ἀπλώνει τὰ φτερά νὰ πετάξει ψηλὰ στὸν οὐρανὸ.

Ἦταν νύχτα καὶ βασιλευε παντοῦ βαθεῖα γαλήνη. Γύ- ρισαν στὴν πόλη καὶ βρέθηκαν σ' ἓ- να στενὸ δρομάκι, γεμάτο κουρέλια καὶ σκουπίδια.

Ἀπὸ κεῖ, ὁ "Αγ- γελος διαλέξε μιὰ σπασμένη γάστρα. Τὸ χῶμα τῆς τὸ συγκρατοῦσαν οἱ ρί- ζες κάποιου ἀγριο- λούλουδου, ποὺ εἶ- χε ξεραθεῖ καὶ τῶ- χαν πετάξει.

Θὰ τὸ πάρου- με κι' αὐτό, εἶπε ὁ "Αγγελος καὶ θὰ σοῦ πῶ τὸ λόγο. Στὸ στενὸ αὐτὸ δρο- μάκι ζοῦσε ἓνα φτω- χὸ ἀσθενικὸ παι- δάκι, μέσα σ' ἓνα σκοτεινὸ ὑπόγειο. Δὲ σηκώνονταν πο- τὲ ἀπὸ τὸ κρεβά- τι. Κάπου-κάπου, ἔταν ἦταν καλύτε- ρα, ἔκανε δυὸ-τρὲς γύρους μὲ τὰ δε- κανίκια του στὴν κάμαρά του, κι' αὐ- τὸς ἦταν ὅλος ὁ πε- ρίπατός του. Τὸ καλοκαίρι, καμμιά

φορὰ ἔμπαινε γιὰ

«Πετὰ σ' όλα τὰ μέρη που τὸ παιδάκι τ' αγαπούσε.» (Σελ. 186, στ. α'.)

λίγην ὥρα ὁ ἥλιος στὸ ὑγρὸ ὑπόγειο, καὶ τὸ φτωχὸ παιδάκι ἦταν εὐτυχισμένο, ποὺ ἐνοιώθη τὴ ζεστασιά του. Ἄπλωγε τὸ χεράκι του στὸν ἥλιο καὶ τῷδλεπε ρό- δινο καὶ διάφανο.

«Ἐνα γειτονόπουλο ἦταν φίλος του κι' ἐρχόταν καὶ τοῦλεγε πῶς ἦταν τὰ χωράφια, τὰ λιβάδια καὶ τὰ δάση, ποὺ ὁ μικρὸς ἄρρωστος δὲν τὰ εἶχε ἰδεῖ πο- τέ του. Μιὰ μέρα τοῦφερ' ἓνα κλαρί ἀ- πὸ δξεία κι' ὁ μικρὸς τὸ κρέμασε πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ τὸ βράδυ δνει- ρεῦτηκε πῶς σεργιανόυσε κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, κι' ἄκουγε τὰ πουλάκια νὰ κε- λαῖδουν.

Μιὰν ἄλλη φορὰ, τὸ γειτονόπουλο τοῦ- φερε ἓνα μπουκέτο λουλούδια τοῦ ἀγροῦ. Ἐνα ἔτυχε νάναί μὲ τὴ ρίζα του. Τὸ βαλαν λοιπὸν σὲ μιὰ γάστρα καὶ τὸ το- ποθέτησαν στὸ παράθυρο, κοντὰ στὸ κρε- βάτι τοῦ μικροῦ. Ἐκεῖνο ἔπιασε, μεγάλ- ωσε κι' ἔβγαλε μπουμπούκια καὶ λου- λούδια. Τὸ χειμῶνα τῷμπασαν μέσα καὶ τὸ καλοκαίρι ξανάνθισε.

Τὸ παιδάκι ἀγαποῦσε τὸ ἀπλὸ αὐτὸ ἀνθάκι, καθὼς ἄλλα παιδιὰ ἀγαποῦν πλούσια παιγνίδια. Ἦταν ὁ θησαυρὸς του. Τὸ πότιζε, τὸ φρόντιζε καὶ τῷδαζε στὸν ἥλιο, κάθε φορὰ ποὺ ἔμπαιναν οἱ ἀχτίνες του ὡς τὸ φτωχὸ ὑπόγειο. Χαί- ρονταν νὰ τὸ βλέπει, τὸ μύριζε κι' ἔπλα- θε μαζί του τὰ ὠραιότερα ὄνειρα. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Κύριος τὸ κάλεσε κον- τὰ του, γύρισε καὶ κοίταξε γιὰ στερνὴ φορὰ τὸ λουλουδάκι του.

«Ἐνὰ χρόνον εἶναι στοὺς οὐρανοὺς. Ἀπὸ τότε τὸ φυτὸ ἦταν παρατημένο στὸ παράθυρο, ὁλότελα παραμελημένο. Μα- ράθηκε καὶ πάει. Χτὲς ἦρθαν καινούρ- γοι νοικάρηδες καὶ τὸ πέταξαν στὸ δρό- μο μαζί μὲ τὰ σκουπίδια.

Τὸ καταφρονεμένο αὐτὸ λουλουδά- κι τὸ πήραμε νὰ τὸ πᾶμε στὸν οὐρανὸ. Σκόρπισε γύρω του περισσότερη χαρὰ παρά τὸ πιδ λαμπρὸ καὶ τὸ πιδ σπάνιο λουλούδι ἀπὸ τὸν κήπο τοῦ βασιλιά.»

— Καὶ ποῦ τὴν ξέρεις αὐτὴ τὴν ἴστο- ρία; ρώτησε τὸ παιδί.

— Ποῦ τὴν ξέρω; Μὰ ἐγὼ εἶμαι τὸ

φτωχὸ ἄρρωστο παιδί, ποὺ περπατοῦσε μὲ τὰ δεκανίκια. Ἦρθα νὰ πάρω μόνος μου τὸ ἀγαπημένο μου λουλούδι.

Τὸ παιδάκι ἀνοίξε ὁλότελα τὰ μάτια του καὶ κοίταξε τ' ὠραῖο πρόσωπο τοῦ "Αγγέλου, ποὺ ἀχτινοβολοῦσε ἀπὸ οὐρά- νια δόξα.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἔμπαιναν στὸν παρά- δεσο. Ὁ καλὸς Θεὸς ἀγγίξε τὸ πεθαμέ- νο παιδάκι κι' αὐτὸ ἀμέσως πῆρε νέα,

αἰώνια ζωὴ, ἔβγαλε φτερά κι' ἔσμιξε μὲ τ' ἄλλα ἀγγελοῦδια.

Ὁ καλὸς Θεὸς ἔσφιξε πάνω στὴν καρ- διά του τὸ μπουκέτο. Φίλησε ὅμως μο- νάχα τὸ φτωχὸ, μαραμμένο λουλούδι, κι' εὐθὺς ἀμέσως ἀναστήθηκε κι' ἄρχισε νὰ σαλεύει καὶ νὰ βγάζει ἓναν ἄρμονικὸ ἡ- χο, ποὺ ἔσμιξε μὲ τὶς ἀγγελικὲς μελω- δίες, ποὺ ἔφαλλαν καὶ δοξολογοῦσαν τὴ θεῖα δικαιοσύνη.

(Andersem)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —
Κι' ἐξακολούθησε:

— Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, καὶ χωρὶς νὰ θέλω νὰ σᾶς ἐπιβάλω τὴν ἀποψή μου, δὲν βρίσκετε πῶς τὸ καλύτερο θὰ ἦταν σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, νὰ παραιτη- θοῦμε ἀπὸ τὰ σχέδιά μας; Μοῦ φαίνεται πῶς τὸ καθήκον μας εἶναι νὰ μὴν ἐκθέ- σουμε σὲ κίνδυνον τὴ ζωὴ τῶν προστα- τευομένων μας.

— Ἐκανα ὅτι μποροῦσα γι' αὐτό, φί- λε μου. Κι' ἡ δική μου ἰδέα ἦταν ἐπί- σης νὰ γυρίσουμε στὴ Σουηδία. Μὰ κα- θὼς τοὺς ἔλεγα τώρα καὶ λίγη ὥρα τὴν ἀποφασί μου, μὲ παρακάλεσαν τόσο θερ- μά, μὲ ἐξόρκισαν, μὲ ἰκέτευσαν νὰ ἐξα- κολουθῶ τὸ ταξίδι μας μαζί τους, ποὺ ἔμολογῶ πῶς ὑποχώρησα.

— Ναι, μ' αὐτὸ δὲν εἶναι λογικὸ.

— Δὲν τὸ ξέρετε κανεῖς! Τὰ τελευταῖα μετεωρολογικὰ δελτία δὲν εἶναι καὶ τόσο καλὰ. Μοῦ φαίνεται πῶς θὰ συναντή- σουμε μεγάλες δυσκολίες ὡς ποὺ νὰ φθά- σουμε στὸ Βόρειο Ἀκρωτήριο, κι' ἀκό- μη περισσότερες ὡς τὴ Στοκχόλμη ἢ τὴ Χριστιανία. Πρὸς τὸν Πόλο εἶναι τὸ ἄγνωστο. Δὲν ξέρουμε τί μας περιμένει. Ἴσως ὅμως ἐκεῖ ὁ καιρὸς νὰ εἶναι κα- λύτερος.

— Χρὴ! ἀμφιβάλλω, ἔκανε ὁ Φον- βιέλλ. Ὅπως θέλετε ὅμως, κύριε κυβερ- νῆτή. Τὸ σπουδαιότερο εἶναι νὰ ξεκολ- λήσουμε ἀπ' τὸν καταραμένο τοῦτον ὄρ- μο, ὅπου δὲν βλέπω παρά μονάχα λι- παρόχηνες.

— Μὲ συγχωρεῖτε! εἶπε ὁ κ. Στέφεν- σον, ἐγὼ ἐσκότωσα ἓνα θαυμάσιο θα- λάσσιο ἐλέφαντα.

— Κι' ἐγὼ, κύριε, μιὰ ἀσπρη ἄλε- πού! εἶπε ὁ Τζᾶκ Ντόνοου, ποὺ ἔμπαι- νε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ θάλαμο τοῦ πη- θαλίου, ὅπου γινόταν ἡ συζήτηση αὐτή.

Πραγματικῶς, κατὰ τὶς δεκαπέντε αὐ- τὲς ἡμέρες τῆς ἀναμονῆς, τὰ παιδιὰ δὲν εἶχαν μείνει καρφωμένα μέσα στὸ ἀερό- πλοιο. Κάμποσες φορὲς ὁ Κίντ, ὁ Μπόμπ κι' οἱ μικροὶ Ντεντεβίξ εἶχαν λάβει τὴν ἄδεια νὰ κατεβοῦν κάτω μὲ τὸν Μώρρυ

Μρόουντζων, ἢ μὲ κανέναν ἄλλον ἀπὸ τὸ πλήρωμα, ὅταν δὲν κατέβαιναν μὲ τὸν ἴδιον τὸν κ. Στέφενσον. Πόσο δια- σκεδαστικά περνοῦσαν τότε, τρέχοντας στὴν ἀκρογιαλιά, παίζοντας διάφορα παι- χνίδια ἢ κυνηγώντας τ' ἄγρια πουλιὰ καὶ τ' ἄλλα ζῶα τοῦ νησιοῦ, μὲ σκοπὸ ν' ἀλλάξουν λίγο τὸ κάπως μονότονον «μενοῦ» τῶν γευμάτων τους.

Ὅσο γιὰ τὸν κ. Ἀχιλλέα Ἀντρεϊω- μένο, αὐτός, μ' ὅλο ποὺ ἦταν προσκα- λεσμένος σ' ὅλες αὐτὲς τὶς κυνηγετικὲς ἐκδρομὲς, ἀπέφευγε συστηματικὰ νὰ λα- θαῖνῃ μέρος. Προτιμοῦσε νὰ μένῃ κλει- σμένος στὴν καμπίνα του καὶ νὰ διαβά- ζῃ τὰ βιβλία ποὺ τοῦ δάνειζε ὁ κ. Στέ- φενσον. Καὶ γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ἡ μὴς Γκράς Κλάριτζ. Ὅσῳς δυὸ-τρὲς φορὲς κατέβηκε, κα- θὼς κι' ἡ Νταίτση, ἡ ὁποία δὲν ἐννοοῦ- σε νὰ καταδικασθῇ νὰ μένῃ αἰώνιως ἐγ- κλειστη, ἔσο κι' ἂν ἦταν εὐχάριστη ἢ

φυλακὴ τῆς μέσας στ' ὠραῖο ἀερόπλοιο.

Ὅταν ἔμαθαν τὰ παιδιὰ τὴν ἀπόφα- σὴ τοῦ κ. Στέφενσον, χτύπησαν τὰ χέ- ρια τους κι' ἄρχισαν νὰ χοροπηδοῦν ἀπ' τὴ χαρὰ τους. Γι' αὐτά, τίποτα δὲν ἦ- ταν πιδ εὐχάριστο ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ, καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἡ παραμονὴ τους στὸν ὄρ- μο Μορρέλ θὰ κατανοῦσε βαρετὴ. Καὶ πόσο τοὺς μαγνήτιζε ὁ μυστηριώδης ἐ- κεῖνος Πόλος, ὅπου κανεὶς ἀκόμη δὲν τὸν εἶχε πλησιάσει ταξιδεύοντας ἀπ' τὸν ἐναέριον δρόμον, ὅπως αὐτοί. Σὰν παιδιὰ ποὺ ἦταν, δὲν ἔβλεπαν παρά μόνο τὰ καλὰ τῆς ἐπιχείρησιν αὐτῆς καὶ δὲν φαντάζονταν καὶ τοὺς κινδύνους τῆς, ποὺ τόσο τοὺς φοβόταν ὁ Φονβιέλλ.

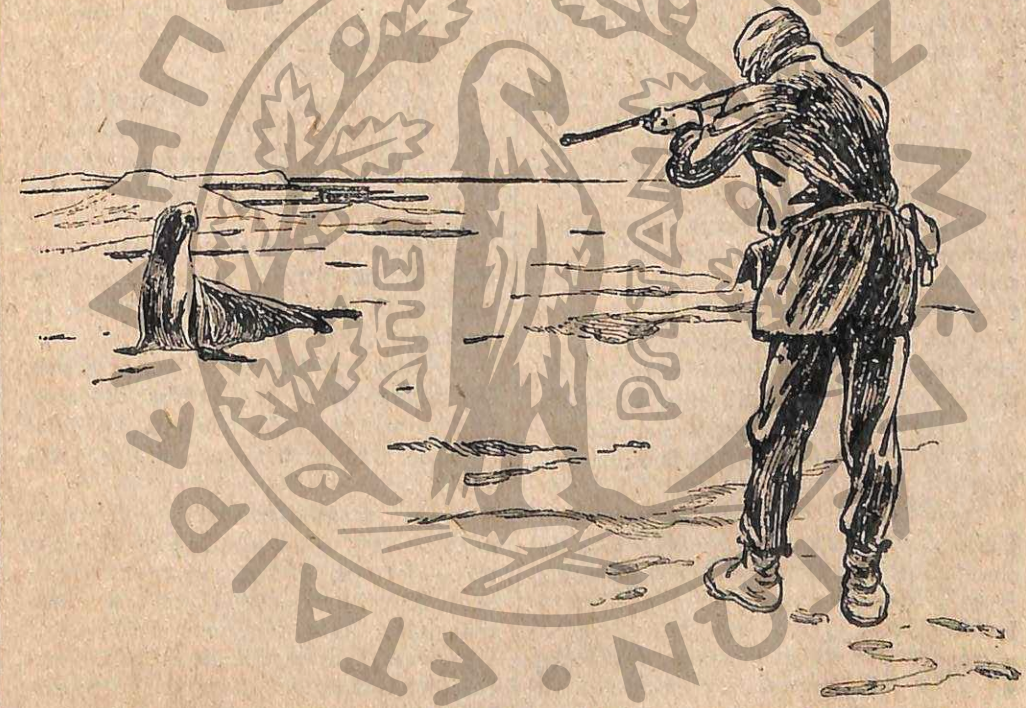
Τὸ προαίσθημα τοῦ πιλότου δὲν ἄρ- γησε νὰ βγῇ ἀληθινὸ. Φορτωμένοι μὲ τὸ παραπανιστὸ βάρος τῶν ἐπιβατῶν, στε- ρημένο ἀπὸ ἓνα σημαντικὸ μέρος ἀπ' τὴ σαθούρα του, τὸ «Λίμπερτυ» ἔμελ- λε ἀκόμη νὰ ὑποστῇ καὶ τὴν ἐπίθεσιν ἐ- νὸς ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς ἐκεῖνους πολι- κούς κύκλωνες.

Ἀφοῦ ἔμεινε ἀκόμη μιὰ νύχτα ἀγκυ- ροβολημένο, σήκωσε πρωτὶ-πρωτὶ τὴν ἀγκυρά του καὶ ξεκίνησε. Ἐκεῖνο ποὺ φοβόταν ὁ Φονβιέλλ πραγματοποιήθηκε λίγες ὥρες ἀργότερα. Τὸ βαρόμετρο ἄρ- χισε νὰ πέφτῃ ἀνησυχαστικὰ ἀπὸ τὴν ὥ- ρα ποὺ ξεκίνησαν. Ὅσο πῆγαιναν τόσο καὶ περισσότερο ἔπεφτε, ἔτσι ποὺ στὸ τέλος ὁ Φονβιέλλ ἀναγκάσθηκε ν' ἀλ- λάξῃ τὴ διεύθυνσιν τοῦ ἀερόπλοιου.

— Ἄν ἐξακολουθῶσουμε νὰ τραβᾶμε κατὰ τὸ βορρῆ, εἶπε, δὲν ἀναλαμβάνω πιδ καμμιά εὐθὺνη.

— Ἐ, καλά, ἂς στρίψουμε πρὸς τὰ δυτικά.

Ὁ Πόλος ὅμως δὲ βρισκόταν πρὸς τὰ

«Ἐγὼ ἐσκότωσα ἓνα θαυμάσιο θαλάσσιο ἐλέφαντα!» (Σελ. 187, στ. α'.)

«— Τώρα ἔχουμε τὸ μπουκέτο μας;» (Σελ. 186, στ. β'.)

δυστυχώς βρισκόταν η Γροιλανδία, ο πρώτος σταθμός που σκόπευαν να κάνουν, γυρίζοντας προς την Αμερική. Τα στοιχεία, δυνατότερα απ' τους ανθρώπους, θα έσπρωχναν το «Λίμπερτ» προς τα πίσω χωρίς να τ' αφήσουν να πλησιάσει στο τέρμα του ταξιδιού του. Για την ώρα έτσι έδειχναν τα πράγματα. Έχοντας στην αρχή τη θύελλα μπροστά του και ύστερα πλάι του το «Λίμπερτ» άναγκάστηκε σε λίγο να λοξοδρομήσει ακόμη περισσότερο και να τραβήξει προς τα νοτιοδυτικά, φεύγοντας τη θύελλα που έτρεχε από πίσω του. Ευτυχώς το αεροπλοίο δεν είχε πάθει καμμία ζημία απολύτως κατά την παραμονή του στον όρμο Μορρέλ. Το μαλλόνι του, οι μηχανές του, οι έλικές του, όλα βρίσκονταν σε λαμπρή κατάσταση.

Όσο στο εσωτερικό του αεροπλοίου δεν έδασίλευε η εθυσία. Ο Φονδιέλλ δεν ξεκόλλαγε απ' το θάλαμο του πηδαλίου, κι' ούτε μπορούσε κανείς να τον πλησιάσει. Ο κ. Στέφενσον ήταν κι' αυτός στενοχωρημένος με την δυσάρεστη τροπή που είχαν λάβει τα πράγματα κι' ανησυχούσε για τα παιδιά. Τα παιδιά πάλι άρχισαν να υποψιάζονται την πραγματικότητα, που κανείς δεν τολμούσε να τους τη φανερώσει όπως ήταν στ' αλήθεια. Είχαν χάσει όλη τους τη ζωηρότητα και κάθονταν τώρα μαζεμένα γύρω στον κ. Αχιλλέα Αντρεωμένο και στη μίς Γκράς Κλάρις, τους οποίους ο Αμερικανός είχε παρακαλέσει να τα διασκεδάσουν όσο καλύτερα μπορούσαν. Να τα διασκεδάσουν ναι, μα πώς; Αυτό είναι εύκολο να το λέει κανείς, μα δεν μπορεί και να το κάνει όταν δεν το λέει η καρδιά του. Σε κάθε τράνταγμα της καμπίνας τους ένοιωθαν όλοι, μεγάλοι και μικροί, την αγωνία να τους σφίγγει το λαϊμό. Και η στολή του υποκελευστή δεν έμπόδιζε καθόλου τον κ. Αχιλλέα Αντρεωμένο να αισθάνεται «πώς τον είχε πιάσει ο αέρας» όπως τον είχε πιάσει η θάλασσα όταν βρισκόταν πάνω στο μακαρίτικο το «Φίνμαρκ».

— Δε νιώθω γρύ, έλεγε διακοπτόμενος όλη την ώρα από το φοβερό λόξυγγα που τον είχε πιάσει. Δε γυρίζουμε κατ' ευσθειαν στη Γαλλία μόνο και μόνο για ν' αποφύγουμε την κακοκαιρία. Κι' η κακοκαιρία μάς πέρνει καταπόδι και τώρα ακόμη που τραβάμε κατά το βορρά.

— Πότε θα φθάσουμε, κύριε, τραυλίζοντας ο Έδον άρθρωνοντας με δυσκολία τις λέξεις.

— Δεν ξέρω, παιδί μου, ομολόγησε ο παιδαγωγός. Άκουσα να λένε πως θα σταθμεύσουμε στη Γροιλανδία. Έννοεις πως ο δρόμος αυτός δεν οδηγεί στον Πόλο, ή τουλάχιστο δεν είναι ο συντομότερος. Μα άλλα σκοπεύει ο πιλότος κι' άλλα τον αναγκάζουν οι άνεμοι να κάνει. Όπωςδήποτε μπορεί να μην εί-

ναι δικοι τους λάθος, μα άλλο τόσο δεν είναι και δικό μου.

— Ούτε και δικό μου, κύριε! είπε με κάποια έλαφριά ειρωνεία ο Γαβριήλ.

Απ' όλους τους επιβάτες του αεροπλοίου, αυτός ήταν ο μόνος που είχε ακόμη το στομάχι του γερό και που κρατιόταν στερεά στα πόδια του. Αυτός κι' ο Τζάκ Ντόνοου. Γι' αστεία όμως δεν ήταν καιρός, κι' ο λιγότερο άπαισιόδοξος απ' τους αεροναύτες, ο φίλος μας ο Μέρρυ Μπρόουντζων δεν μπορούσε να κρύψει τη στενοχώρια του.

— Δεν πάνε καλά τα πράγματα, έ; ρώτησε ο Γαβριήλ, βλέποντας τα κατεστραμένα μούτρα του.

Ο γελαστός ναύτης, που τώρα κάθε άλλο ήταν παρά γελαστός, τον κοίταξε περίεργα και τραβήξε χωρίς ν' ανοίξει καθόλου το στόμα του. Μα η ματιά του ήταν αρκετά ευγλωττη.

Πραγματικώς, καθώς κατάλαβαν τα παιδιά όλα, πήγαιναν από κακού σε χειρότερο. Ο ένας άνεμοστρόβιλος έρχόταν ύστερα απ' τον άλλον. Πολλές φορές τ' αεροπλοίο, παρασυρόμενο απ' τον άνεμο, δεν υπάκουε πια στο πηδάλιο, και χρειαζόταν όλη η τεχνική ικανότης κι' η πείρα του Φονδιέλλ για να το βγάλει από τη δίνη, όπου είχε παρυσυρθεί.

Οι επιβάτες είχαν ρητή απαγόρευση, να μην πατήσουν καθόλου το πόδι τους έξω από την κεντρική καμπίνα, γιατί μόνον ένας γυμνασμένος αεροναύτης θα μπορούσε να ριφονιδυνώσει να περάσει από τη γέφυρα, που ο άνεμος τη χτυπούσε τόσο δυνατά, ώστε έπρεπε κανείς να την περνάει περπατώντας με τα τέσσερα, ή καλύτερα, σέρνοντας με την κοιλιά. Έξαντλημένοι και κατάκοποι όλοι τους, έπεσαν στα κρεβάτια τους πολλήν ώρα προτού νυχτώσει, έκτος από τον Γαβριήλ και από τον Κίντ, που βαστούσαν ακόμη καλά.

— Δεν έχουμε τύχη, αγαπητέ μου, είπε ο μικρός Άγγλος στο σύντροφό του. Ύστερα από το «Φίνμαρκ», το «Λίμπερτ». Στ' αλήθεια έχουμε μεγάλη γκίνια.

— Έννοια σου, μη στενοχωριέσαι και τόσο. Το πολύ-πολύ να ζητήσουμε καταφύγιο σε κανένα άλλο παραβούνι, είπε φιλοσοφικά ο Γαβριήλ.

— Έτσι σοφά φαίνεται; Μα, φίλε μου, ένα αεροπλοίο κι' ένα βαπόρι δεν είναι το ίδιο πράγμα. Αν πέσουμε απ' αυτό το ύψος, βάρδα το κεφάλι σου, καί μένε μου!

— Δεν μιλάμε καλύτερα για τίποτε άλλο; έπρότεινε ο μικρός Γάλλος. Στο τέλος θα με κάνης να καταντήσω σαν τον δυστυχισμένο τον κ. Αντρεωμένο. Όσο πάει τόσο και περισσότερο νοσταλγεί την καμαρούλα του στο Παρίσι. Που βρισκόμαστε τώρα; μήπως έχεις καμμία ιδέα;

— Χμ! Ξέρω κι' εγώ; Πιστεύω πως πετάμε πάνω από τη θάλασσα της Γροιλανδίας.

— Ναι, πάνω από θάλασσα πετάμε, αυτό είναι βέβαιο. Μα πόσοι πάγοι, Τζάκ! Αν πέσουμε, δε θα πέσουμε στο νερό. Κοίταξε, ως που φθάνει το μάτι σου, όλο πάγους βλέπεις.

Πραγματικώς, το «Λίμπερτ» πλησίαζε προς τη στεριά. Από κάτω του είχε μια απέραντη έκταση πάγων, σχηματισμένη είτε από έσια και χαμηλά παγοβούνια, είτε από ψηλούς ογκόπαγους, που άλλοι έπλεαν ακόμη στο νερό μανάχοι τους, κι' άλλοι κολλημένοι με τους άλλους, — όλοι τους όμως ήταν φοβεροί κατά τον όγκο.

— Αλοίμονό μας αν κατρακυλούσαμε! σκέφθηκαν τα δυο παιδιά με φρίκη.

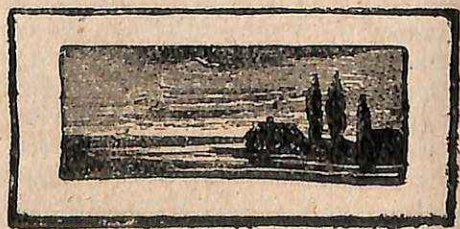
Στη μπροστινή καμπίνα, στο θάλαμο του πηδαλίου δεν επικρατούσαν τόσο απαισιόδοξες σκέψεις, γιατί παρ' όλη τη φρικτή κακοκαιρία, το «Λίμπερτ» αντιμεύχε λαμπρά και το κυβερνούσαν κατά τέτοιο τρόπο, που σε λίγο θα κατόρθωνε να βγεί απ' την περιοχή της καταιγίδας. Με τον τρόπο αυτόν όμως απομακρυνόταν ολοένα και περισσότερο από το τέρμα του ταξιδιού του. Από πολλές ώρες το αεροπλοίο, χωρίς να στρίβει έντελως τη ράχη του προς τον Πόλο, ακολουθούσε μια έφαπτόμενη που το απομάκρυνε ολοένα απ' τον 80ο παράλληλο και αν το «Λίμπερτ» κατόρθωνε να γλυτώσει απ' την καταιγίδα, δεν θα μπορούσε να επαναλάβει την επιχείρησή του παρ' όφου πρώτα εστάθιμε σε κανένα απάνεμο μέρος, όπου θα έπιθεωρούσε με την ήσυχία του όλα τα μηχανήματά του και θα επιδιόρθωνε όλες τις βλάβες που μπορούσε να έχει πάθει.

Κι' αυτό ακριβώς ήταν που έφερνε σε απόγνωση τον Φονδιέλλ. Τη στιγμή που είχε βέβαιη την επιτυχία, έβλεπε να ξεπροβάλλει ή μια περιπλοκή πάνω απ' την άλλη. Η συνάντηση του ογκόπαγου δεν είχε χαλάσει όλα του τα σχέδια; Κι' αν δεν κάθονταν επί δεκαπέντε ή μέρες άπρακτοι στον όρμο Μορρέλ, δεν θα είχε τελειώσει τώρα και όσον καιρό το ταξίδι τους;

— Κρατούσαμε την επιτυχία στα χέρια μας, συλλογιζόταν ο πιλότος. Τώρα πρέπει να επιχειρήσουμε πάλι από την αρχή. Άμα χάσει κανείς μια ευκαιρία, την ξαναβρίσκει άραγε ποτέ;

(Άκολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ ΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

1830 - 1930

Άγαπητοί μου,

ΕΧΩ μπροστά μου τάναννη-στικά γραμματόσημα της Ελληνικής Έκατονταετηρίδας. Έν' απ' αυτά, τ' ωραιότερο λένε, παρασταίνει το γεωγραφικό χάρτη της Ελλάδας, μισόν άσπρο και μισό σκούρο (το γραμματόσημο αυτό είναι μπλέ.) Το άσπρο μέρος είναι ή μικρή Ελλάδα του 1830, μόλις ελευθερώθηκε μετά την Έπανάσταση κι' έγινε Κράτος χωριστό. Το σκούρο είναι ή μεγάλη Ελλάδα του 1930, ή σημερινή. Μπορούσε βέβαια νάταν και μεγαλύτερη, αν τα πράγματα, τα τελευταία αυτά χρόνια, έρχόνταν πιο ευνοϊκά. Πάλι όμως μεγάλωσε πολύ, πολύ, από το 1830. Και μολοντί κατηγορήσαν αυτό το γραμματόσημο ότι δεν έχει όλη την ιστορική ακρίβεια, — γιατί παρουσιάζει σκούρα και μερικά μέρη που περιλαμβάνόνταν έξαρχής στο νέο Κράτος κι' επομένως έπρεπε να παρουσιασθούν στο χάρτη λευκά, — το μέγαλωμ' αυτό το δείχνει καλά. Κι' είναι βέβαια το τραγότερο σημάδι της ζωής που είχε μέσα του και των προόδων που μπόρεσε να κάνει σ' έναν αιώνα ελευθερίας το νέο Κράτος: Κατόρθωσε να πάρη με το σπαθί του όλες σχεδόν τις χώρες που του άνηκαν απ' τα παλιά χρόνια. Απλώθηκε στο Ίόνιο και στο Αιγαίο. Απλώθηκε στη Μακεδονία, στην Ήπειρο, στη Θράκη. Έτσι, μπροστά στο χάρτη του 1830, ο χάρτης του 1930 είναι γίγαντας μπροστά σ' ένα νάνο. Με την πρώτη ματιά το βλέπεις. Το άναμνηστικό αυτό γραμματόσημο ήταν μια ευτυχισμένη έμπνευση πραγματικώς. Και μπορούμε και μες να συμφωνήσουμε πως είναι τωραιότερο της σειράς.

Άλλά και τάλλα, ως άναμνηστικά, ως υποβλητικά, ως παραστατικά, δεν πάνε παρακάτω. Νά, στο δεκάλεπτο, ο Ρήγας Φεραίος, ο πρωτομάρτυρας ποιητής. Νά, στο δεκαπεντάδραχμο, ο Σολωμός, ο μεγαλύτερος ψάλτης του έλευθερωτικού Άγώνα κι' ο γενάρχης της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Έχουμε ακόμη τον Γρηγόριο Ε', — «μη λησμονήτε το σκονί, παιδιά, του Πατριάρχη!» — τον Αλέξανδρο Ύψηλάντη, τον Άθανάσιο Διάκο, τη Μπουμπουλίνα, τον Κανάρη, — «Κανάρη! τί όικεανός! τί ποιήση μεγάλη!» — τον Κολοκοτρώνη, τον Μπότσαρη, τον Καραϊσκάκη, — «Καραϊσκάκη μ', άρχηγέ, και πρώτε καπετάνε!» — το Μιαούλη, τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, τον Κουντουριώτη, τον Καποδίστρια και τον Κοραή. Κι' ακόμη δυο ιστορικές σκηνές από τις μεγαλύτερες: τον όρκο της Αγίας Λαύρας και

την ήρωική έξοδο του Μεσολογγίου.

Φυσικά, κι' αυτά τα γραμματόσημα τα κατηγορήσαν. Γίνεται τίποτα έδω, που νά μη το κατηγορήσουν; Βρήκαν, παραδείγματος χάρη, ότι λείπουν από τη σειρά και μερικοί ήρωες της Έπανάστασης που έπρεπε να τους θυμηθούν. Είπαν ακόμη ότι κι' οι εικονιζόμενοι δεν αποδίδονται πιστά. Π. χ. ή δέηθεν Μπουμπουλίνα αντιγράφτηκε άνεξέταστα από κάποιο Λεύκωμα που βγήκε στο Παρίσι το 1920, και παριστάνει μια νέα... Γαλλίδα, που ποζάρησε ως Μπουμπουλίνα στα γραφεία της έφημερίδας «Journal des Hellènes!» Επίσης ό δέηθεν Άθανάσιος Διάκος είναι από εικόνα κάποιου Ίταλου ζωγράφου, που το 1847, στην Αθήνα, ζωγράφισε για Διάκο έναν ακόλουθο του στρατηγού Γρίβα! Άκόμα κι' ο Κολοκοτρώνης, είπαν, έμφανίζεται ως άρματωλός των προεπαναστατικών χρόνων, ενώ έπρεπε νάντιγράφουν τη μόνη πιστή εικόνα του στρατηλάτη, εκείνη που του έκαμε, πολύ άργότερα, ο γερμανός ζωγράφος Ές.

Άλλά τί τα θέλετε! Οι ανακρίβειες αυτές ήταν άναπόφευκτες προκειμένου γι' ανθρώπους του 1821, πολεμιστές, που το τελευταίο που συλλογιζόνταν ήταν να κάμουν... τη φάτσα τους. Όσοι επέζησαν βέβαια φωτογραφήθηκαν, ζωγραφίστην άργότερα. Ο Διάκος όμως, που μαρτύρησε τόσο νέος, άφησε ένα μεγάλο όνομα, μια άφραστη δόξα, αλλά ούτε το παραμικρό σκίτσο. Είναι γνωστό, πραγματικώς, ότι δεν σώζεται καμμία εικόνα του ήρωα της Αλαμάνας. Έπρεπε λοιπόν, ή να μη τον ζωγραφίζουμε τώρα καθόλου, ή να δεχθούμε την εικόνα εκείνη του Ίταλου ζωγράφου, που πήρε για μοντέλλο τον ακόλουθο του Γρίβα, γιατί άνθρωποι που τον γνώρισαν, του είπαν πως έμοιαζε του Διάκου σαν άδερφός του. Άλλά και για κάποια άλλη εικόνα του Διάκου που υπάρχει, χρησίμεψε, λένε, ως μοντέλλο μια μακρινή του συγγένισσα που ήταν άπαράλλαχτη. Τρέχα γύρευε τώρα ποιά από τις δυο εικόνες είναι ή πιο πιστή! Όσο για την άλλη κατηγορία, ή Έπανάσταση βέβαια έχει κι' άλλους ήρωες, πολλούς. Μα ήταν δυνατό, σε μια σειρά, νάπεικονισθούν όλοι; Κι' αυτό που άπεικονίζονται δεν είναι πραγματικοί οι μεγαλύτεροι, οι σπουδαιότεροι κι' όι πιο αντιπροσωπευτικοί;

Γι' αυτό νομίζω πως ή σειρά αυτή των άναμνηστικών γραμματοσήμων, με όλες της τις έλλείψεις, εκπληρώνει το σκοπό της με το παραπάνω. Σ' όλες τις συλλογές του κόσμου θα φιγουράρουν τώρα και τα έλληνικά αυτά γραμματόσημα, και θα κάνουν τους ξένους να μαθαίνουν λίγο και τη νέα μας ιστορία, θα τους δείχνουν πως, έκτος από

τις αρχαιότητες και τους μεγάλους πρόγονους, ή Ελλάδα έχει και νεώτερους ήρωες, στρατηγούς, πολιτικούς, ποιητές, κι' εν' ένα Κράτος αρκετά πιά μεγάλο, προοδευμένο και σεδαστό στη βαλκανική οικογένεια. Και δεν είναι μόνο τα γραμματόσημα. Πολλά άλλα πράγματα θα γίνουν. Από μεθαύριο άρχίζει μια μεγάλη σειρά έορτών, — τελετών, εκθέσεων, παραστάσεων, άποναλυπτηρίων κτλ. — που θα χη μεγάλη άπήχηση στον κόσμο. Άλλά και σ' έμάς έδω, οι έορτές της Έλληνικής Έκατονταετηρίδας θα χουν, στοχάζομαι, μια επίδραση ευεργετική. Θα μάς κάμουν να γυρίσουμε για λίγο στα μεγάλα κι' ένδοξα περασμένα, να συλλογισθούμε καλύτερα τις υποχρεώσεις μας, και νάρχίσουμε μια καινούρια ζωή, που ο σκοπός της θα είναι ή τελείωση του πολιτισμού μας. Θα είναι σαν ένας σταθμός άνάμεσα στο παρελθόν και στο μέλλον. Κι' από το σταθμό αυτό, θα ξεκινήσουμε πάλι με νέα δύναμη, με νέα όρμη. Πάντα χρειάζεται, βλέπετε, μια τόνωση της θέλησης, μια έγκαρδίωση, ένα σπρώξιμο. Η άπογοήτευση, που συχνά μάς κυριεύει, είναι μέγα έμπόδιο για την πρόοδό μας. Οι έορτές της Έκατονταετηρίδας θα μάς έμπνεύσουν αισιοδοξία κι' αυτοπεποίθηση.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΚΑΦΕΣ ΚΑΙ ΟΣΠΡΙΑ

Στο Άργοςτόλι υπήρχε μια φορά ένα μικρό, μα πολυσύχναστο καφεεντάκι. Το διατηρούσε κάποιος κύρ-Βασίλης, τύπος παραξένου Κεφαλλονίτη, που όλη του όμως ή παραξενιά ήταν για την πάστρα και την ευδυνειδισία. Καυχόταν — κι' ήταν αλήθεια — πως ό,τι έδινε στους πελάτες του, ήταν καθαρό και γνήσιο. Γι' αυτό, σε μια πινακίδα, στον τοίχο του καφενείου του... ζωγραφισμένη, είχε γράψει τάκολουθα:

Δουκούμια Σύρου
Μαστίχα Χίου
Κονιάκ Τουλ
Ροζόλια Κεφαλληνίας

και

Καφέ από... καφέ!

Με το άμμητο αυτό «καφέ από καφέ», ο κύρ-Βασίλης ήθελε να πη πως ό ό καφές του δεν ήταν νοθευμένος με κουκιά, ρεβύθια, μπιζέλια κι' ό,τι άλλο του βάζουν άλλοι καφετζήδες λιγότερο ευσυνείδητοι. Αυτό μάλιστα μου θυμίζει κι' εν' άλλο ανέκδοτο: Μια μέρα, ή μακαρίτισσα Κοτοπούλη, ή μητέρα της μεγάλης Μαρίκας, είχε καθήσει με την παρέα της σ' ένα λαϊκό καφενείο. — Θέλετε, κυρία Κοτοπούλη, καφέ; τη ρώτησε το γκαρσόνι. Κι' εκείνη:

— Ευχαριστώ πολύ. Δεν μου άρέσουν... τα όσπρια.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Γελαστήν Μικρούλαν, Μοῦσαν τοῦ Ὁμήρου, Ἀγριοβιολέτταν (ἑ-στειλά).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 10 Μαρτίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δι-κταί μέχρι τῆς 22 Μαΐου.

220. Δεξιόγραφος

Ἐχει καμιά ἡ Γραμματικὴ Σχέση μετὰ τὴ Μαγειρικὴ; Κι' ὁμως σχετίζεται, γιατί Γράμμα καὶ πρόθεση μαζί Σοῦ νοστιμίζουν τὸ φαί.

Ὁδρᾶνιο Τέξο

221. Μεταγραμματισμός

Παράξενο, ἕνας θεός Νά δίνη φῶς, δὲν θά φανῇ Κι' αὐτὸ θά κἀν ἀσφαλῶς, Ἄν τὸ ἀλλάξης κεφαλή.

Νερῶδ

222. Τονόγραφος

Κοινάτο το ῥημα μου, Μ' ἂν κινήθῃ ὁ τόνος, Θάναστηθῇ βασίλισσα Τῆς πάλαι Καρχηδόνας.

Δούλη Δαδεκάνησος

228. Αἵνιγμα

Κράτος εἶμαι κι' ἔχω ἑπτὰ Μετρομήνα τὰ στοιχεῖα. Μ' ἂν μοῦ σβύσης τρεῖς ἀπ' αὐτά, Πῶς μοῦ μένουν μόνο τρία;

Γκῆξης

224. Χειρόμυλος *

+ * * * *
+
* * + * *
* * + * *
* + *
+
* * * + * * *
* * * + * * *
* * * + * * *

Καθέτως, οἱ σταυροὶ ζωόφυ-τον οἱ ἀστερισμοὶ ζῶον. Ὅρι-ζοντίως ἀστερισμοὶ καὶ σταυροί: ἐργαλείον, φωνήν, πόλις τῆς Ἰ-ταλίας, ἔντομον φθοροποιόν, τὸ ἐναντίον τοῦ πνεύματος, σύμφω-νον, κράτος τῆς Ἀμερικῆς, ἀττι-κὸς συγγραφεὺς, Εὐαγγελιστής.

Ἡρώ

225. Κρυπτογραφικὸν

1234567 = Αὐτοκράτωρ.
2367 = Μέρος τοῦ κορμού.
34134165 = Ὁρνιθόν.
4134 = Ὅχημα.
56367 = Διοικητικὴ διαίρεσις.
61367 = Μικρὸς κόλπος.
7234 = Ὑλινόν.

Ἀμαρυλλίς

226-230. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀναλλαγῇ ἐνὸς γράμμα-τος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐ-τοῦ, νά σχηματίζου ἄνευ ἀνα-γραμμαισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: τρέμο, ὕψος, Σόνα, ἄκρος, χάσμα, Καστανὴ Νεράϊδα

231. Ἑλληνοσύμφωνον

η - ου - ου - ου - ααε
Τσάμπερλιν

232. Γρίφος

τορ τορ Οἶκος.
τορ τορ
τορ τορ Λεῶλα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

233. Rébus

a ta 100 t

Καραπαμπᾶς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 1

1. Μισθός (μῦς, θῶς). — 2. Ἀ-λῆτης-ἀθλητής. — 3. Ἐκάβη - Ἐ-κάτη. — 4. Πούλια-πουλιά. — 5. Α Π Σ 6. ΣΑΛΑΜΙΣ (ἄλ-Ι Α Ο μα, Λαμία, Μασσα-Β Ν Λ λία, Ἰμαλάια). — 7. ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΡΓΟΣ (Ἀ-καραία, Τ Μ Ν ΑΡΓΟΣ - Ὀρος, Γ-αῦριον, Α Σ Σ Ο-πούς, Σ-ερίφος). — 8-11. Φιλολόγος, φιλόσοφος, λιθοξόος, διακοβόλος. — 12. Ὁ-δὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον. (οὐδ' ἐν κ' ἐν ὀν ὑπὸ τόνου, λεῖον). — 13. Coin - coing. — 14. Dien et mon droit.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις με ἅπλα στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τμήμα. Πέ-ραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις με παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ με κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

Μ παίνοντας στήν κίνησι τῆς Διαπλά-σεως, παρακαλῶ τὴν ἀλληλογραφί-αν σου, Διαπλάσοομαι. Δ/σις: Β. Χρυσό-Κωδωνίων 70, Συναϊσμός Βύρωνος, Ἀθῆ-ναι. Σιμῶν, χαίρε. Ὑβόνη

Ψ ηφίζω τὰ ψευδώνυμα: Δὸν Ζεῦν, Ψ νειροπόλο Ἀστέρι. Διαπλάσ-πουλα-ες δεῖτε καλαιοθησὶα ψηφίζον-τας καὶ σεις. Ἐγγυζίτας

Α θλητή, ἀλληλογραφεῖτε: Ἄν δέχεσαι, γράψε τὴν Δ/σὴ σου σὲ ἀγγελία. Ἀγοροκόριτσο

Δ ΙΑΓΟΝΙΣΜΟΣ Κινηματογραφικῶν Ἀστέ-ρων. Συμμετοχὴ τρίτορχος. Προθε-σμία μηνιαία. Βραβεῖα 3 ἐκλεκτά: α' Ἡ Ἀδελφούλα μου, β' Καλὸς Δρόμος, γ' Ἡ Εὐτυχία. Περιμένω ἀπ' ὅλους-ες. Δ/σις: Μ. Γιαννάκου, Ξάνθη. διὰ: Σεμιζέτα

Σ τὸν Κρητικὸν Ἄερα γιὰ τὴν γιορτού-λα του εὐχομαι χρόνια πολλά. Βοναπάρτης

Ο Ἡπειρωτικὸς Ἀετὸς σηκώθηκε ἀπὸ τὴν νάρκη καὶ θά ταξιδεύσῃ ἀνὰ τοὺς οὐρανοὺς πρὸς σύνθεσιν πνευματικῶν ἀ-σκήσεων. Κοραῆς

Ψ ηφίζοντας τὸν Δὸν Ζεῦν ἔχετε ἐλπίδες βραβεῖου ἐλαιοζέως

«ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ» ΕΔΡΑ: ΧΑΝΙΑ (ΚΡΗΤΗΣ) ΔΡΥΤΑΙ: Ἰπποτῆς τῶν Κύκνων, Μαῦ-ρος Κύκνος, Ἰνδικὸς Κύκνος. ΣΚΟΠΟΙ: Πολλοί. Ζητοῦνται μέλη, ἀν-τιπροσωποὶ καὶ παρατηρήματα. Μηνιαία συνδρομὴ δρ. 5. Προσεχῶς γενναῖα ἀρχαι-ρεοσά, διορισμοὶ κτλ.

Δ ΙΑΓΟΝΙΣΜΟΣ: Ἀγρῶν καρτῶν ἡθο-ποιῶν. Συμμετοχὴ 3 δρχ. Προθεσμία ἕως 30 Ἀπριλίου Βραβεῖα τέσσαρα ἐκλεκτά. Δ/σις: Δημ. Προγοῦλιν (διὰ Κύκν.). Χανιά. Σύλλογοι, Κρητικοπούλα καὶ μὴ, ὑποστηρίζοντες μᾶς, θά υποστηρίξωθε. Διαγωνισμὸν: Ἰνδικὸς Κύκνος

Ι ΠΠΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ Με τὸ ὑπέρνοον τοῦτο ψευδώνυμον κα-τεροχόμεθα. Ψηφιάζτε τὸ ὅλοι

Γ ὄρδιε Δεσμὲ, τὴν ἔφαγες. Εὐρίσκεσαι εἰς ἐμβρυώδη κατάστασιν, τ' ἄκοος; Στραβοκᾶνα καὶ Καμπούρα δὲν εἶναι ἡ Σα-ραφίδου καὶ Φιλοπούλου.

Στραβοκᾶνα καὶ Καμπούρα

Δ ιακόπτω ἀλληλογραφίαν Ἄς με συγχο-ρήσουν οἱ στείλαντες. Λεῶβελ

Π αιδιά, στείλετε ὅλοι σὲν Διαγωνί-μου. Ὅσιρι, Κοραῆ, Μ. Μυστικὰ δὲν πῆρα. Εὐζωνάκι

Κ ἄθε εὐγενικό Διαπλάσσοπουλο θά ψη-ση τ' αὐνῆσιστα ψευδώνυμα: ΣΕΜΙΖΕΤΑ ΑΞΕΝΟΙΑΣΤΟΣ Α φελῆς Κυπριοπούλα

Μ ιτασοκό, Ραμνοῦντζικο, ἀπειμα-χαριστῶ γιὰ τὸν ψῆφο, Ἀντιγόνη, Μαμζέλ Νιτεῦ Πένου Δάκρου Ὑποψήφιαι Δημοψηφίσματα

Ψ ηφίζετε τὰ ὑπέρνοα ψευδώνυμα: Ἰ ληνόπουλο, Ἀντιγόνη, Μαμ-Νιτεῦς, Πλοισαρχος Ἰβαν, Γαρζ-Πριγκίψ τῆς Ὀμικλῆς Πένου Δάκρου, Κοροῦτ

Σ υρανό τετραδιάκι σου δὲν ἔλαβα ὁ-μα. γιατί; Τί γίνεται ἡ ἀδελφή σου Πένου Δάκρ

Π ΕΙΡΑΧΤΗΡΙ, μὴν ἀνησυχεῖς γιὰ μένα παθῆματα, μαθῆματα. «ΑΟΥΑ ΔΙΑ», ὥστε δὲν τρελλαθήκατε ἀκόμη; πηρόν. Ἄν ἔχετε ὑποσόν, ἐλλίπω νά κ' αὐτὸ ... ΛΥΣΟΧΑΡΤΟ, ἔλαβα, εὐχαρί-Καὶ τοῦ χρόνου! ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟ

Β ραβεῖα Διαγωνισμοῦ μου ἐπῆραν. Σύλλογος «Εὐθύμοι Νέοι», 2ον Δ Ζουάν, 3ον Σιμῶν. Βασιλεῖς Μα-δων, Σεμιζέτα, σὰς ψῆφισα. Ἀσθη

Ψ ηφίζετε ὅλοι Σεμιζέτα, Ἀξένω-στον, Ναπολέοντα. Γρελλὸ Φοιτῆ-κι, ἀλληλογραφεῖτε; Κρητικὸς Ἀέρας

Ν ἀπολέαν, Τραγοῦδι τῆς Λευτερίας, Ν κοκό, Ἰππὸτα τῶν Κύκνων, Ὀρι-πόλο Ἀστέρι. Παγωνάτες, Καναλέουκο ἄ-βαρο, σὰς ψῆφισα. Ὑποστηρίξτε με σεις. Μικρομέγαλη, Δ/σις: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ Ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος

Δ ὥστε, παιδιὰ, τὴν ψῆφο σας ὅλοι σ' ΑΓΓΕΛΟ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Σ τὴν ἀγαπημένην μου γιορτού-σου, Γλυκομῆλη, σοῦ στέλνω γ' α-λιες μυρωμένες εὐχές. Πορφυρογέννητη

Ι ζολήμας, σὰ γενεθλιά σου. σ' εὐχ' αμασε, πάντα, τὸ γέλιο τῆς χαρᾶς σ' χεῖλῃ σου ν' ἀνθεῖ καὶ εὐτυχισμένη νά ναι λη σου ἡ ζοή. Μ' ἀγάπη.

Μιτασοκό, Κούκλα τοῦ Χωριε

Δ/σις: 391 / ὄνος κι' ἔρημος στὸν Κόσμο Μ ὄνος κι' ἔρημος στὸν Κόσμο διώκας φίλους πῶς νὰ ζῷ; μέσ' στὴν ἀλληλογραφία λίγη συντροφιά ζητῶ. Ποιὰ καρδούλα εὐγενική ἕνα γράμμα θ' ἀρνήθῃ; Περιμένω ἀπ' ὅλους κι' ὅλες. Δ/σις: Μίνω, Ἡλιάδην, διὰ Σ. Γ. Πόστ-Ρεσάντ, Πάτρας. Παντέρημος

Ψ ηφίζαμε: Ὀνειροπόλο Ἀστέρι, Πό-νου Δάκρου, Ἰπποτῆν τῶν Κύκνων, Πριγκ. τῆς Ὀμικλῆς. Ἀγγελον Εὐτυχίας, Γλυκομῆλη. Θερμοχαιρετοῦμε. Λούλα, Καπετανοπούλα

Σ τὸν ἀγαπητὸ Μικρὸ Καλλιτέχνη στέλλω χίλιες εὐχές γιὰ τὴν γιορτούλα του. Ἐλιάννα

Α νταλλάσσω τετραδιάκι. Δ/σις: Mlle Cloclo, Tjhangir, Kaplan Sokak No 36-38. Péra, Constantinople. Κλοκλώ

Π αιδιά, ψηφίσατε τὰ ὑπέρνοα ψευδώνυμα ΤΑΡΖΑΝ. ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΗ Φακὸς

Α λλάσσω Δ/σιν: Ὀνειροπόλο Βλέμμα, ὁδὸς Ἀγίου Θεράποντος 4, Μυτιλήνην Ὀνειροπόλο Βλέμμα

Μ ΑΚΕΔΩΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ αιδιά, ὅλοι πρέπει νὰ πάρете ὑπὸ σο-βαράν ἀποφιν τὴν (Δ-244). Ξανα-κοιτάξτε τὴν καὶ στείλετε τὸ ψηφοδέλτιό σας στὴν Διάπλασι, ψηφίζοντας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΜΑΚΕΔΩΝΑ

Ψ ηφίζατε τὸ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ τὸ ὠραιότερο καὶ πατριωτικότερο ψευδών.

Γ ὄρδιε Δεσμὲ ... σκαλίζοντας ἀποκα-λύψεις παρελθόντων ἀποκαλύπτετε; στὸ ταξίδι δὲν θά παρέλπειτε τὸ ἐν Κερκύρα σχολεῖον σου ... Μικρούλα Σιφονέτ, γε-λάστηκες.

Δὸν Ζεῦν Στὸ Δημοψήφισμα

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ Δ ΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ-ΕΣ, ὑποστηρίζετε τὸν (Δ-258) Διαγωνισμὸν. Οἱ δέκα στείλαντες πρῶτοι ὑποστηρίζονται εἰς τὸ δημοψήφισμα. Ζητοῦνται μέλη καὶ πρά-κτορες. Δ/σις: (Δ-209).

Διαγωνισμὸν: Ντέτεκτιβ

Κ ἄθε λεπτὴ φογὴ, θά ψηφίσῃ τὰ διαλε-χτὰ ψευδώνυμα ΔΙΑΦΑΝΟΒΡΟ-ΝΙΟ καὶ ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ. Πούλα, Χρυσόδεμις

Λ ὄγοι ἄνωγοι ἀπὸ τὴν θέλησίν μου μ' ἄ-ναγκάζουν ν' ἰσχυροῦμαι ἀπὸ τὴν κίνη-ση τῆς Διαπλάσεως καὶ κατὰ συνέπειαν ΚΛΟΥ-ΚΛΟΥΣ-ΚΛΑΝ διαλέγεται.

Ὁ ἀρχηγός: Κλοῦ

Σ τὴν πολυαγαπημένην μου Αἴγλη πού ἄ-ραβωνιάστηκε, εὐχομαι βίον εὐτυχῆ. «Τὸ παλιόπαίδι» Δὸν Ζεῦν

Λ ουλούδια, σὰς ὑπερναχαριστῶ γιὰ τὸν ψῆφο ποῦ μοῦ χαρίσατε. Πένου Δάκρου

Π αρατείνουμε προθεσμία Διαγωνισμοῦ μας μέχρι τέλος Ἀπριλίου, περιμένον-τας ἀπ' ὅσους δὲν μᾶς ἔστειλαν ἀκόμα. Μαμζέλ Νιτεῦς, Ἀντιγόνη Πένου Δάκρου

Τ ρελλὸ Γέλιο, δὲν μπορεῖς νὰ λάβῃς τὸ μέρος, ἂν δὲν στείλῃς καὶ γιὰ τίς τρεῖς. Ἀντιγόνη, Μαμζέλ Νιτεῦς Πένου Δάκρου

Τ ΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ Ὑποψήφιος Δημοψῆφ τοῦ 1929 ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Π ρωτοπαίνοντας στὸ Διαπλάσοομο χαιρετῶ ὅλους-ες, Ἀνταλλάσσω Μ. Μυσ-τικά, ἡθοποιούς. Εὐζωνάκι, ἀλληλογρα-φεῖτε; Δ/σις: Ἀντωνίον Διαμυσιολάκη, Χανιά Κρήτης, διὰ: Νεράϊδα τῶν Κύκνων

Π αιδιά δώστε κι' ἕνα ν ψῆφο στὸ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Τόμοι ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879-1899) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμοι ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἰ-καστος τόμος δρχ. 25, ταχ-δρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894-1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τό-μοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, ὁ μὲν Τόμος τῶν ἐτῶν 1894-1929 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφὸς δρχ. 80 καὶ ραμμένος δρχ. 85. Ὁ 8 Τόμος τοῦ 1929 τιμᾶται ἀρρα-φὸς δρχ. 110 καὶ ραμμένος δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλην ἐκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀν-τιμᾶς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δρχ. 5 ὁ ἀρραφὸς καὶ δρχ. 15 ὁ ραμ-μένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν δρχ. 23 εἰτε ἀρραφὸς εἰτε ραμ-μένος.